

QUINARI I FESTIVITAT DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS BESALÚ 2018

Creu de Sant Jordi 2005
www.dolorsdebesalu.cat

VENERABLE CONGREGACIÓ
DE LA MARE DE DÉU
DELS DOLORS DE BESALÚ

Et recordo avui amb goig, Maria.
Tu has estimat molt el teu fill Jesús,
i l'has ajudat a créixer,
tu l'has acompanyat tota la vida,
tu has cregut en ell.

La teva vida sencera és per a nosaltres
un model de fe, d'esperança i d'amor.
I sabem que ens estimes a nosaltres
tal com vas estimar Jesús.

Maria, mare de Jesús, mare de Déu,
acompanya'ns en el camí de la nostra vida
i ajuda'ns a ser cada dia més cristians.

PREGÓ DE LA PRIOR

Un any més a Besalú celebrem la festa de la Mare de Déu dels Dolors. Una festa que tots vivim amb molta fe i devoció.

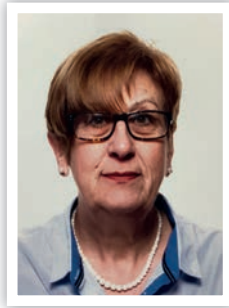
Fa quaranta-quatre anys que vam arribar a Besalú amb el cor ple d'il·lusió i moltes ganes de fer coses. De seguida ens vam integrar plenament a les tradicions del poble i a la gran devoció a la Mare de Déu dels Dolors. Des de sempre hem seguit la processó i els actes que comportava aquesta festa, però mai m'hagués imaginat que em proposessin de ser la prior.

Va ser tanta la barreja de sentiments que no sé ni com descriure-ho: respecte, il·lusió, alegria... De seguida ho vaig parlar amb els de casa i em van donar tot el seu recolzament, ajudant-me en tot el que fes falta, perquè és una festa que ens mereix tot el nostre respecte i admiració; en aquest moment també vaig pensar en els meus pares, ja que gràcies a ells vaig rebre la fe i l'estimació a la Verge i al seu fill Nostre Senyor Jesucrist. I és per tot això que amb molta il·lusió ho he acceptat.

També voldria agrair a la Congregació dels Dolors haver-me fet aquest gran honor, i espero no decebre'ls per la confiança que han dipositat en mi. És per aquest motiu que voldria convidar-vos per tal que participeu a tots els actes que es duran a terme durant tota la setmana, i especialment el divendres, com a cloenda de la festa amb la processó, signe de la gran estimació de tot un poble a la mare de Déu dels Dolors.

Gràcies de tot cor!!

Rosa Colom i Vilalta

PRIOR

Rosa Colom i Vilalta

Nascuda a Sant Iscle de Colltort

(Municipi de Sant Feliu de Pallerols) el 27/01/1951

Professà de congregant el dia 25 de març de 1988

COMISSARIS

Joan Pont i Pons

Sabina Oliveras i Sala

Maria Mercè Pont i Oliveras

Blanca Gainza i Pont

Marisa Villa i Conesa

Irene Serra i Falgarona

Maria Àngels Freixa i Darné

INVITACIÓ

Voldria convidar a tothom a participar a tots els actes que es celebraran durant el Quinari i especialment a la processó que es fa en honor a la Mare de Déu dels Dolors.

PROCESSÓ DELS DOLORS

MANIPLE DE MANAIES

POTENTIORS

Roger Carreró i Coromines

Sasha Falgueras i Pla

Marc Font i Falgàs

Jordi Lagares i Mir

Lluís Trayter i Puig

Pau Trill i Iglesias

AQUILIFIER

Joan Ferrés i Costa

INFANT GUARDA AQUILIFIER

Sergi Massanet i Iglesias

SIGNE BANDA

Jordi Farcy i Bermejo

INFANTS GUARDA BANDA

Gerard Serra i Figa

Pau Luengo i Cervera

SIGNE OPTIADA

Albert Vidal i Peracaula

GUARDA SIGNE OPTIADA

Marc Carreró i Coromines

ESTENDARD

Germán Mas i Hormigo

GUARDA ESTENDARD

Adrià Guardiola i Ros

Guifré Balateu i Rimbau

BANDA TIMBALERS

Ricard Serra i Regalat (decurió)

Marc Cortada i Canals

Roger Galceran i Surina

Pol Garcia i Meléndez

Isaac Jarillo i Bonet

Toni Luengo i López

Biel Riera i Bordes

Ferriol Rovira i Balateu

Biel Tané i Riu

PIFRES

Clàudia Batlle i Pont (decurió)

Maria Aracil i López

Stefi Batlle i Pont

Genís Frigola i Camps

Maria Julià i Juanola

Quim Quintana i Vilà

Cristina Torres i Pleite

Berta Xifre i Sala

Júlia Xifre i Sala

OPTIADES

Àlex Torres i Sánchez (decurió I)

Jordi Lagares i Roset (decurió II)

Ferran Duran i Abulí

Guillem Parés i Figueras

Josep Pujol i Serra

Francesc Reig i Saubí

Jacint Güell i Sánchez

Genís Tenas i Mañas

Quim Grau i Castañer

Jordi Ginestera i Sarola

Martí Guillamet i Gala

Roger Sucarrats i Masgrau

Arnau Martín i Gratacós

Albert Trayter i Puig

Àlex Torres i Pleite

Bernat Parés i Figueras

Joan Genebat i Ribera

Pau Garcia i Bassols

Carles Reixach i Estañol

Albert Pla i Planas

Albert Juanola i Sánchez

Roger Torrent i Serra

ORDRES

Manel Juncà i Ramon

INFANT ORDRES

Martí Estela i Jordà

CENTURIÓ

Jesús Batlle i Auguet

PERSONATGES

CANT DE LA PASSIÓ

Marcel Riera i Bordes

CORNETA

Miquel Bassols i Dorca

JESÚS

Aleix Casals i Ortega

JUEUS

Miquel Àngel Mateos i Jiménez

Jordi Jordà i Segura

Anna Jordà i Mas

Judith Vila i Tortajada

Fidel Cruz i Mateos

CIRINEU

Marc Purrà i Vila

VERÒNICA

Rosa Ramon i Ros

PORTADORS DEL SANT CRIST

Josep Farcy i Costa

Jordi Boix i Serra

Vicenç Oliveras i Farcy

Daniel Prujà i Torrent

JESÚS

Francesc Mas i Serra

APÒSTOLS

Fidel Balés i Juanola

Ernest Bassols i Lladó

Antoni Casabó i Majó

Joan Corominas i Sala

Sergi Díaz i Muñoz

Manel Fernández i Brugués

Jordi Gran i Umbert

Francesc Grau i Gratacós

Emili Oromí i Montagut

Jaume Riu i Roura

Miquel Torrent i Caritg

Xavier Torrent i Fuentes

ACOMPANYANTS COR D'APÒSTOLS

Vicenç Bosch i Juanola

Narcís Lagares i Corominas

Miquel Riu i Roura

Manolo Rodríguez i García

Jordi Parrot i Parborell

Josep Fernández i Roura

DIRECTOR

Josep Cassú i Serra

FARISTOL

Aina Fernández i González

ORQUESTRA

Costa Brava

PORTADORS DE LA MARE DE DÉU

Santiago Gratacós i Quintana

Andreu Prujà i Roca

Agustí Vilar i Solé

Pere Vilar i Solé

Aquest any són portadors els veïns del carrer Camí de Can Surós i el Grup del Sagrat Cor

PORTADORS DE LA VERACREU

Joan Balateu i Gelada

Martí Guillamet i Comamala

Joan Burgas i Cufí

Carme Gamero i Fauró

Elisa Mas i Casadevall

ESTAFERMS

CAPITÀ

Joan Cabratosa i Pla

ABANDERAT

Emili Carrasco i Sánchez

ACOMPANYANTS

Miquel Cabratosa i Pons

Francesc Font i Falgàs

BANDA

Tambors

Àngel Sánchez i Herreros

Adrià Vázquez i Vives

Marc Vaquero i Garrido

Joan Frigola i Torrent

Jesús Banal i Navarro

Jordi Vaquero i Garrido

Bombos

Joan Ferrés i Barragan

Lluís Rubirola i Junca

Andreu Banal i Torres

FLAUTES

Maria Solavera i Pons

Cora Masmitjà i Roura

Jessica Mazzioti i Corominas

Júlia Masmitjà i Roura

Maria Trunyó i Torcal

Glòria Vázquez i Vives

Joana Cabratosa i Pons

Laia Mas i Moya

Clara Trill i Iglesias

Jana Balateu i Riembau

Laia Mayolas i Vaquero

Maria Buch i Torrent

Jana Gussinyer i Cuevas

Sira Huete i Fernandez

SOLDATS

Jordi Pujolar i Senpau

Gerard Portas i Balateu

Jordi Hurtós i Rovira

Xavi Lagares i Puig

Jordi Solà i Codony

Eloi Masoliver i Soler

Jonathan Porras i Cordoba

Pol Trunyó i Torcal

Francesc Solavera i Pons

Joan Molas i Teixidor

Dani Molas i Teixidor

Lluc Jofre i Pena

Oriol Ortega i Torres

Adrià Pons i Hurtós

Arnau Linares i Valentí

Josep Mª Lagares i Roset

ARRENGLADORS

Octavi Balés i Juanola

Gemma Guix i Feixas

Mireia Juncà i Genové

Alba Riera i Guix

Eduard Juncà i Parella

Isidre Bellapart i Bosch

Marta Mas i Serra

Isaac Puigdemont i Balés

Imma Juncà i Genové

Adriana Guix i Tubert

Enric Rost i Felip

Lluís Juncà i Parés

Quim Casellas i Jou

Joana García i Guix

Alba Vidal i Vila

Guadalupe Pleite i Titos

MOVIMENT DE LA CONGREGACIÓ 2017

CONGREGANTS QUE VAN PROFESSAR EL 2017

HOMES

Xavier Boneu i Bonet
Pau Busquets i Farrés
Xavier Busquets i Manzano

DONES

Susagna Almar i Moret
Montserrat Balateu i Masó
Marta Bordes i Balagué
Aina Fernández i González
Paula Font i Falgàs
Maria Lagares i Mir
Assumpción Margarit i Ferragut

ASPIRANTS A CONGREGANT ADMESOS DURANT EL 2017

HOMES

Narcís Camasol i Ventura

CONGREGANTS MORTS DURANT EL 2017

PER A LES ÀNIMES DELS QUALS S'APLICARÀ LA MISSA ELS SEGÜENTS DIES:

Per a tots els congregants difunts
dia 19, a les 20 hores

Maria Gratacós i Jordà
dia 20, a les 20 hores

Pere Terrades i Brunsó
dia 21, a les 20 hores

Pere Puig i Compta
dia 22, a les 20 hores

Lluís Juncà i Terrades
dia 23, a les 11:30 hores

Francesc Brugué i Canal
dia 23, a les 19 hores

MOVIMENT PARROQUIAL 2017

BAPTISMES

Pau Castany i Murillo

Aniol Serra i Sánchez

Bruna Márquez i Roca

Aroa Gil i Santervas

Martina Alonso i González

Enzo Fuentes i Pérez

Anna Montila i Masmitjà

PRIMERA COMUNIÓ

Arnau Vidal i Argelés

Quim Descamps i Oliveras

Pep Descamps i Oliveras

Oriol Serra i Vila

David González i Iglésias

Julià Gràcia i de Solà-Morales

MATRIMONIS

Albert Mutra i Vila

Noelia Mochales i Villegas

Alfonso Mogedas i Vegara

Eugenia Agud i Busquet

Roger Guillamet i Comasólvias

Eva Fraile i Soto

David Romero i Pérez

Tamara Morales i Duran

Alex Gil i Manzano

Sandra Estrada i Barbero

Enric Magro i Martínez

Mireia Sarrudo i Fonseca

Axel Vizuete i Continente

Jessica Mohedano i Montalà

Marcel Amorós i Martí

Elisabet Rosas i Canyellas

DIFUNTS – EXÈQUIES

Joan Prujà i Caritg

Magdalena Palomer i Devesa

Carme Juanola i Ripoll

Maria Gratacòs i Jordà

Joaquim Torrent i Martí

Antonio Luengo i Cotore

Dolors Juanola i Plana

Concepció Sarola i Roqué

Jaume Masias i Vila

Josep Ripoll i Surina

Valentí Garcia i Ruiz

Esteve Arbós i Trias

Rosa Masmitjà i Marcè

Pere Terrades i Brunsó

Jacint Tubert i Costa

Rafaela Caballero i Parejo

Maria Teresa Oriol i Viñeta

Joan Brugués i Juanola

Lluís Juncà i Terrades

Francesc Brugué i Canal

Joan Carrasco i Torrente

Maria Pardo i Ortega

Antonio Robles i Guevara

Jaume Ripoll i Surina

Ricard Serra i Quintana

IN MEMORIAM

LLUÍS JUNCÀ I TERRADES

(1934-2017)

El proppassat 30 de setembre de 2017, als 83 anys, ens va deixar per anar a la Casa del Pare en Lluís Juncà i Terrades, vidu de Rosa Parés i Ventura. En Lluís havia estat membre de la Junta i Tresorer de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú durant 36 anys (1966-2002). El 31 de març de 1944, als 10 anys professà de congregant, fou cinc vegades Comissari i fou Prior l'any 1992, l'any olímpic.

Juntament amb en Lluís Pla i Collboni (Secretari) i en Bartomeu Guix i Tarruella (Mestre de Cerimònies) van liderar la Junta i guiar la Congregació amb molt d'encert durant 36 anys, tot efectuant canvis transcendents i impulsant diferents projectes ben reeixits: la recuperació del Programa, el sanejament de les finances de la Congregació, l'entrada de nous passos a la processó, la renovació i modernització de materials, la potenciació de la Junta amb jovent, etc., etc... darrerament va destacar la restauració dels quadres dels Dolors que es troben a l'Església de Sant Vicenç, projecte que en Lluís va liderar personalment, juntament amb el seu consogre, en Manel Ramon.

En Lluís era un devot del Silenci... solia dir sovint que calia potenciar més una Pro-

cessó en Silenci "Cal respectar el Silenci i respectar la gent que hi va amb tanta Fe, que van descalços i han fet promences"... A la Plaça de Besalú, en Lluís s'emocionava en solitud, sota la seva vesta, tot veient la solemnitat del Pas de la Mare de Déu i el Cant de la Salve... però sobretot el corpenia com els besaluencs expressaven la Fe a la Mare Dolorosa.

La seva devoció Mariana no es quedava solament a Besalú... així en Lluís va participar un munt d'ocasions en el TREN DE L'ESPERANÇA A LOURDES, tot acompanyant i servint, als peus de la Verge de Massabielle, als més desvalguts de les nostres contrades

Mare de Déu Dels Dolors, Mare de Déu de Lourdes... una Fe i una Devoció que la va transmetre a tots els que l'envoltàvem, però sobretot a la seva família i als seus fills: en Jordi (Mestre de Cerimònies i cap d'arregladors) i en Lluís (Maneia i arreglador)... i també als seus nets: la Regina, la Mireia, en Manel i la Imma... tots ells han agafat el testimoni d'en Lluís per a continuar fent dels Dolors un referent de la nostra espiritualitat col·lectiva.

Avui, en Lluís ja és amb la Mare del Cel tot gaudint de l'escalf i l'etern amor del Príncep de la Pau... seguirem el teu exemple i ens reveurem al Cel, amic!

En Lluís Juncà amb tota la seva família i el penó de Prior l'any 1992

En Lluís Juncà amb en Manel Ramon i un dels quadres restaurats

NOVA PLANA WEB DE LA CONGREGACIÓ

Amb motiu del Quinari i la Festivitat dels Dolors 2018, la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú estrena nova plana Web. La nova plana Web, que podreu trobar a www.dolorsdebesalu.org i www.dolorsdebesalu.cat, incorpora un disseny renovat i modern, continguts ampliat i revisats, una gestió de la informació més simplificada, així com una millor accessibilitat, entre altres novetats... Desitgem que us agradi!!!

També podreu trobar informació de la Congregació al nostre compte Twitter:

@DolorsDeBesalu

i al nostre compte Facebook:

<https://www.facebook.com/Venerable-Congregació-de-la-Mare-de-Déu-dels-Dolors-de-Besalú-290031404403168/>

Actualitat

29/01/2017

Inici del mil·lenni del Bisbat de Besalú i de la Veracreu.

El Bisbe de Girona, Francesc Pardo, i l'alcalde de Besalú, Lluís Guinó, van presidir l'inici del mil·lenni del Bisbat de Besalú i de la Veracreu.

08/01/2017

Prior de la Processó d'enguany: Sr. Isidre Vergès i Pou.

Com és tradició des del 1699, el diumenge després de Reis, anunciem el Prior. El pendorista el 7 d'abril del 2017 serà el Sr. Isidre Vergès i Pou.

27/08/2016

317è aniversari de la venerable Congregació dels Dolors de Besalú.

Avui fa 317 anys, tal dia com avui del 1699, els nostres avantpassats van fundar la venerable Congregació dels Dolors de Besalú.

Tuits de @DolorsDeBesalu

Dolors de Besalú @DolorsDeBesalu

Com és tradició des de fa més de 300 anys, avui, primer diumenge després de Reis, la Junta de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú anuncia el Prior de l'any 2018. Rosa Colom i Vilalta agafarà el relleu d'Isidre Vergès Pou.

Inorusta-ho

Mostra-ho al Twitter

[LA PROCESSÓ](#)[ACTUALITAT](#)[DOCUMENTACIÓ](#)[CONTACTE](#)[Inici](#) > [La processó](#)

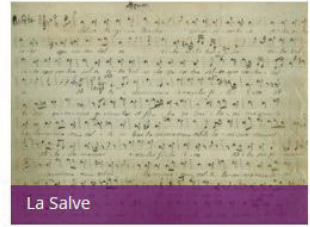
La processó

La processó dels Dolors

Recorregut

La Salve

Apòstols

Manaies

Estaferms

[LA CONGREGACIÓ](#)[EL QUINARI](#)[LA PROCESSÓ](#)[ACTUALITAT](#)[DOCUMENTACIÓ](#)[CONTACTE](#)

LA CONGREGACIÓ

[La Venerable Congregació](#)[La Mare de Déu](#)[La Junta](#)[Els Congregants](#)[300 Aniversari](#)[Creu de Sant Jordi](#)[Inici](#) > [La Congregació](#)

La Congregació

La Venerable Congregació

La Mare de Déu

La Junta

Els Congregants

300 Aniversari

Creu de Sant Jordi

RECORDS I VIVÈNCIES DELS DOLORS

El dia de la Mare de Déu dels Dolors, a la vila de Besalú, sempre era i és una festa! A cal Capó era festa grossa. Una festassa! La meva mare es deia Dolors i la tia es deia Lola. Aquest fet, de ben segur i juntament amb altres, va fer que, a casa, la tradició i la devoció d'aquesta festivitat hagi perdurat fins els nostres dies.

Guardo el record d'aquelles diades a la botiga i més tard a la peixateria, a sota les voltes de la plaça, de la tia Lola. Eren instants de molta feina, sobretot a la vigília, ja que l'abstinència de la carn i voler fer magre provocava una venda enorme de bacallà remullat i arengades. Quins temps i quina feina! Com que no n'hi havia prou amb tot aquest tràfec, a cal Capó era tradició fer un bon cove de bunyols. Aquests servien per a l'endemà, diada del Dolors, quan els vilatans entraven a la botiga a comprar i a felicitar les Dolors i eren obsequiats amb una paperina farcida de bunyols casolans.

Recordo, també, que tot aquest enrenou comportava fer torns a la botiga per poder anar al Quinari. Les misses d'aquelles dates no deixaven indiferent a ningú. Memoro les típiques conver-

ses, sovint vers els sermons, de tots els presents que havien assistit a les funcions de capellans vinguts i reconeguts, de la Casa Missió de Banyoles, com mossèn Jordi Carreras, mossèn Font, mossèn Amagat i d'altres que ara ja no recordo. De fet, aquelles diades, comportaven un reforç de tot el col·lectiu de mossens vinguts de poblacions veïnes, a fi i efecte que tots els devots poguessin rebre la confessió.

Amb el seu germà gran Joan, acompanyant el prior de l'any 1955, Mateu Ros i Planells, en el canvi de penó de l'any 1956

I amb ànsia i neguit, a banda de tots els actes que farcién la diada, arribava el típic dinar dels Dolours, que servia per aplegar tots els membres familiars. Jo, aquell dia, el recordo com quelcom molt meu, de la meva família i, sobretot, de Besalú. Bon menjar, gresca, riures i xerinola per acabar l'àpat acompanyant els postres, sovint, refilant l'Stabat Mater i d'altres cants típics de l'esperada processó. En alguna ocasió, recordo, fins i tot i quan la cosa estava animada, ens atrevíem a cantar La Salve i si ho aconseguíem fer molt bé s'escoltava un: VISCA LA MARE DE DÉU DELS DOLORS !

I arribava el capvespre. La processó! Aquesta, com passa amb totes les coses, ha anat canviant molt. Quina diferència de com era i de com és ara! Però hi ha quelcom que, malgrat el pas dels anys i del temps, mai no ha canviat. Per a mi és quelcom únic i exclusiu de la nostra processó de Besalú: el recolliment i el silenci. Increïble!

Les meves vivències, allà fins on m'arriba la memòria, em porten el record de la llum i l'escalfor d'una candela i fer el seguiment de tot el recorregut de la processó amb l'estimada companyia de la mare. Més tard, més crescut, vaig portar les banderes dels misteris fins

Fent de Manaia portant l'SPQR, amb Miquel Bosch al seu costat, l'any 1957

que va arribar un dels grans canvis desenvolupats en aquesta: la restauració del Maniple de Manaies l'any 1957 amb 15 components. 12 manaies, 1 tambor, que era en Miquel Bosch, jo que feia d' "SPORT" i en Xicu Batlle de capità. Quin equipàs ! Un fet curiós va ésser que en Miquel no disposava d'uniforme i el vam vestir de la manera com vam poder. Uf, quina emoció! Finalment, temps més tard vaig passar a formar part de la decúria que, aleshores, en dèiem "tropa".

D'esquerra a dreta: Jaume Busquets, Mateu Ros, Josep Sarola i Pere Soler al Prat de Sant Pere, abans de la sortida de la processó, a principis de 1960

També recordo haver fet de comissari, de portador de la Mare de Déu i, degut al meu pas per l'ajuntament, haver desfilat, darrere la Mare de Déu, amb unes senyores reconegudes, amb les autoritats parroquials (capellans), municipals (ajuntament) i militars (Guàrdia Civil). Tot era encarcarat i anquilosat i, davant d'aquest fet, quan estava de regidor, es va encetar la proposta que les diferents entitats de la vila (culturals, esportives, agrupacions socials,...) formessin part de la representació ciutadana de Besalú en aquest acte tan nostre. A partir d'aquell any, i de fet en l'actualitat encara disposa del mateix format, els responsables de les entitats locals acompanyen la Junta de la Venerable

Congregació de la Mare de Déu i totes les autoritats.

No voldria acabar aquest escrit sense haver parlat del cant de La Salve. Personalment un dels moments més esperats de la processó. Moment de silenci. Moment d'emoció. Moment de somni. El recolliment, a la Plaça de la Llibertat, i poder gaudir del cant, amb el color negre de la nit i el fred d'algunes anyades, és quelcom que s'ha de viure. Jo, sovint, l'entonava i la cantava en el meu interior. Per a mi. En silenci. Pensant en la grandor de la nostra estimada MARE DE DÉU DELS DOLORS DE BESALÚ! I que per molts anys!

Mateu Ros i Pararols

Fent de comissari del prior Aniceto Abulí i Jou, l'any 1974

Formant part de l'ajuntament a la processó, a finals de l'any 1980

ELS DOLORS DE MARIA

Tal com ens parla Sant Lluç, "... quan arribà el dia de la purificació d'ells, segons la Llei de Moisès, el pujaren a Jerusalem per presentar-lo al Senyor". Segons el pensament jueu del temps de Jesús, la mare es quedava impura a l'hora de donar a llum, i havia d'esperar un temps per poder anar al temple.

Temps d'espera i purificació. En el cas dels cristians queda clara aquesta necessitat: per les nostres limitacions, i per totes les coses que fem malament. La vida cristiana s'ha comparat sovint a un camí que s'ha de recórrer. I quan es fa camí, la pols, el fang, la pluja, embruten els nostres vestits. I ens fatiguem per la caminada. I ens podem desanimar quan arriben les pujades. Per tot plegat, podem pensar que necessitem parar-nos a la vora del camí i fer una bona rentada, purificar-nos per fora... i per dintre.

Però si considerem la vida de la Mare de Déu, no té ni cap ni peus. Ella, que és tota plena de gràcia, no té cap necessitat de purificació. Seria com portar el cotxe al rentat, al sortir nou del concessionari.

Però Déu es fa a la manera dels homes. No vol sortir del guió que marquen els homes. Entra al món i a la història dels homes, com tothom. La seva identitat és la senzillesa. Sense cridar l'atenció. I és sotmès a la voluntat dels homes. Per això van al temple a presentar el seu fill a Déu.

Podríem pensar que la cerimònia de la presentació seria l'equivalent al bateig dels cristians, que celebrem avui dia. Segurament podríem treure semblances i diferències que ara no venen al cas. Ens quedem en què és un dia important i de màxima alegria.

Josep i Maria estan molt contents. S'han posat els seus millors vestits. Han comprat els animals per al sacrifici. Ens ho explica Sant Lluç: "Tot mascle primogènit serà tingut com a consagrat al Senyor, i per oferir en sacrifici, com diu la Llei del Senyor, un parell de tótores o dos colomins".

Allà al temple hi havia un home pietós que es deia Simeó. Va beneir el nen i es va dirigir a la seva mare amb aquests termes: "Mira, aquest és destinat a ser causa que molts caiguin o s'aixequin a Israel, i com a senyera que trobarà contradicció —i a tu mateixa una espasa et traspasarà l'ànima— perquè així es descobreixin els pensaments de molts cors".

Paraules dures enmig del to festiu del moment. A la mare li va canviar el semblant. No ho va entendre i la va fer patir. El comentari està fora de to, de context. Com si es tractés d'una taca enmig d'un vestit blanc.

I al resumir tots els esdeveniments de la infantesa de Jesús, pel que fa a Maria, es diu que conservava totes aquelles

coses al seu cor i les ponderava. És a dir, les portava a la seva reflexió i a la seva pregària.

Estarien presents, doncs, les paraules afortunades del temple. Què voldran dir?

Han anat passant els anys, i la vida de la Verge anava ben curulla d'alegries. Els trenta anys de la vida oculta de Jesús van ser un cúmul d'experiències, totes elles grates i amables. Quin gran goig!

Una espasa traspasarà la teva ànima. Potser se li anaven reproduint de tant en tant al seu interior. Com si fos un malson. Què voldran dir. Maria no ho entenia!

Únicament al final de la vida del seu fill, entén de veritat el significat de les paraules profètiques.

Li han anat a portar la notícia a Maria. Han empresonat el teu fill! Hi ha una pena més gran per a una mare, que veure tractat el fill com un delinqüent? Ha deixat les coses que estava fent i ha anat corrent a fer costat a Jesús. No li ha estat permesa l'entrada i s'ha quedat a fora amb la multitud. Potser algú l'ha reconegut i li ha donat ànims. La Mare necessita estar amb el seu fill. Està neguitosa, està que no viu.

Al final, l'ha pogut veure de lluny. Li ha fet un sotrac el cor. Pobre fill meu! Està

amb la cara inflada. Té senyals de violència per tot arreu. La sang li tapa la cara.

La Mare, plora.

De boca en boca es va transmetent la sentència de mort. Li cauen les paraules com si fossin fletxes enverinades.

Maria acompanya el seu fill pel camí que el porta al cim del calvari. És tan dolorós, que Jesús no aguanta i cau a terra. Maria corre a ajudar-lo, com ho va fer tantes vegades quan era petit. Amb immens amor Maria mira Jesús, i Jesús mira Maria. Els ulls es troben, i cada cor vessa en l'altre el propi dolor. L'ànima de Maria resta negada en amargor.

Ens trobem al Calvari. El Redemptor del món està a punt de traspassar, d'entregar la seva vida al Pare. Acompanyant al Mestre es troben poques persones. La majoria l'han abandonat. Unes poques bones dones, l'apòstol jove i la seva Mare. Maria està cim de la creu acompanyant el seu Fill. Veritablement, una espasa li ha traspassat el seu cor. Com t'imagines la Mare acompanyant el seu Fill en aquests moments? No s'estira els cabells desesperada. No està estirada clavant les ungles al terra i fent uns solcs. Tampoc s'esquinça els vestits en senyal de dol. Ni crida de manera desesperada. Totes aquestes maneres, expressen un dolor immens, però que no corresponen amb l'estil de Maria.

Hi ha un dolor més gran per a una mare, veure com mor davant d'ella el seu fill? I quin tipus de mort! Es tornen a repetir les paraules profètiques: una espasa traspasarà la teva ànima.

Enmig d'un gran dolor, però serena. Li flauegen les forces, però no crida, ni es tira al terra, ni res d'això. Entén que és el camí per dur a terme la redempció del món. I ella, accepta la prova, i amb el seu assentiment, col·labora a l'Obra de la redempció de la humanitat.

Crist és mort. Es fa tard i el soldats tenen pressa per acabar d'una vegada. S'ha de retirar a Jesús de la creu. Obtenen de Pilat l'ordre per poder sepultar Jesús. Amb tota la pietat del món, li treuen els claus, i ajudant-se d'unes cordes i un llençol, el baixen fins al terra. Maria recull el cadàver. Està fred. La sang comença a fer-se crosta. El cos està ple de nafres. Es renova el dolor de Maria.

A la creu, Maria accepta el sacrifici. I aquesta acceptació la fa apta per assumir la maternitat dels homes.

Abans de morir, amb les poques forces que li quedaven, Jesús mira Maria i Sant Joan, i li diu a ella: -Aquí tens el teu fill. I des de llavors, Santa Maria és Mare dels cristians.

Qualsevol mare que s'estimi el seu fill, no dubta en donar la seva vida per ell.

És capaç d'entregar-se a un patiment. El dolor és l'expressió més excelsa de l'amor. Les mares no saben distingir: ara t'estimo, ara pateixo per tu, ara et torno a estimar. Es podria dir que és el mateix acte. Les mares fan qualsevol cosa pels seus fills. Forma part del seu instint, protegir, estimar, donar la vida pels seus.

Mare dels cristians, i patrona de Besalú. Dintre de la setmana gran del municipi d'aquesta gran població de la Garrotxa, Maria juga un paper important. És la patrona i per tant, la protectora. I quina millor protectora, que aquella que sap patir, fins a suportar la mort del seu Fill.

Els homes estem sotmesos a tantes incerteses! Les nostres vides, a voltes, semblen ingovernables. Tenim molts patiments i angoixes. Per això, els cristians tenim el recurs de Santa Maria.

La proximitat de la Setmana Santa, setmana grossa a Besalú, ens porta a considerar tots els esdeveniments centrals de la vida dels cristians. Amb una fe forta, o pel contrari petita i amb dubtes, tant se val, tenim una Mare que ens protegeix. Que sapiguem acudir moltes vegades a la seva intercessió. I que es converteixi en la confident de tots els problemes que ens envolten.

Mn. Josep Maria Rovira

EL PRESIDENT ABRAÇA ELS DOLORS

La Processó dels Dolors de l'any 2017 va viure un fet d'excepció i pel que serà recordada per tots els besaluencs: la visita del Molt Honorable Senyor Artur Mas i Gavarró, 129è President de la Generalitat de Catalunya (2010-2016). En la seva visita a Besalú, el President va estar contínuament acompanyat per l'Honorable Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, el Sr. Santi Vila i Vicente, i pel Sr. Lluís Guinó, alcalde de Besalú i Diputat al Parlament. Al monestir de Sant Pere,

just abans de començar la Processó, van ser rebuts pel Corrector, el Secretari i resta de membres de la Junta de la Congregació, així com altres autoritats municipals, comarcals i provincials.

Llicenciat en Ciències Econòmiques i Empresarials per la Universitat de Barcelona, Artur Mas va iniciar la seva activitat política el 1982, quan va entrar al Departament de Comerç, Consum i Turisme de la Generalitat. Va ser conseller de Política Territorial i Obres

Públiques (1995-1997), d'Economia i Finances (1997-2001) i conseller en cap (2001-2003) de la Generalitat de Catalunya. Del 2004 al 2010 exercí de cap de l'Oposició al Parlament de Catalunya. El desembre de 2010, després de la victòria de CiU en les eleccions al Parlament, fou investit 129è President de la Generalitat de Catalunya el 27 de desembre del mateix any. El President Mas va participar amb molta Fe i Espiritualitat a la Processó i va quedar molt impressionat pel recolliment i silenci que s'hi viu.

En acabar la Processó, el President va fer-nos l'honor de signar el LLIBRE D'HONOR de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú... les paraules del Molt Hono-

rable Artur Mas en la seva dedicatòria, i que reproduïm a continuació, són l'expressió de l'experiència viscuda:

En aquests mil anys d'existència del Bisbat de Besalú que enguany celebrem, s'han succeït fets de tot tipus i s'han viscut experiències de tot gènere. Catalunya tanmateix ha anat forjant la seva personalitat com a Nació que avui manté ben viva. La celebració d'enguany ens recorda això i també les fondes arrels cristianes del nostre País.

Bona Pasqua a tots!

a Besalú, a 7 d'abril de 2017

Artur Mas

El President Mas a la Plaça de la Llibertat

El President Mas amb els Manaies

El President Mas amb els Estaferms

La processó d'aquest any viurà la participació de la Companyia de Manaies de Sant Daniel, la formació històrica dels armats de Girona. Serà el segon cop des de la seva refundació que aquest maniple desfilirà en un acte religiós i només faltará una setmana perquè torni a sortir la processó del Sant Enterrament de Girona al costat de la Reial Confraria de la Puríssima Sang, com havia fet entre el 1723 i el 1931.

Els Manaies de Sant Daniel van renéixer com a Associació Civil el 13 d'octubre de 2011, amb tres objectius molt ben definits: col·laborar en accions solidàries; organitzar activitats culturals destinades a recordar les arrels cristianes i romanes de la nostra cultura catalana i europea, i participar en actes populars propis de la tradició cristiana.

El 2017 van crear la Companyia de Manaies de Sant Daniel, que va fer l'estrena a la Processó dels Dolors de Banyoles. Va ser un petit escamot de quatre armats i un tambor, equipats per Alma Cubrae, artesans establerts a Banyoles.

A Besalú, repetirà la mateixa formació, amb cada membre armat amb una albarda o manaia, és a dir una tardana modificació o sofisticació de la llança: una pica de ferro punxegut i tallant que, a més de la fulla recta, en tenia altres de laterals de formes variades. La més senzilla adoptava la forma d'una destal, d'una banda, i de punta, pel costat oposat; és a dir, com la manaia del capità dels Estaferms de Besalú.

A la Companyia de Manaies de Sant Daniel hi poden sortir aquelles dones i homes que hagin participat en almenys una de les accions solidàries de l'entitat durant l'any. L'escamot vol ser una representació simbòlica d'aquesta associació, amb 200 associats.

Us preguntareu per què els hem convidat. Tan senzill com que un Estaferm de Besalú n'és un col·laborador habitu-

al i del grup fundador i els veu com els Estafers de Girona.

De Sant Daniel o de Girona?

Tot i que Sant Daniel va ser un municipi independent fins al 1963, els Manaies que van desfilar a Girona entre el 1723 i el 1931 eren del poble veí de la Vall Ombrosa, on Ermessenda hi va fundar l'històric Monestir de benedictines fa mil anys. Aquests armats encapçalaven les dues processons de la Setmana Santa a Girona. En la del Dijous Sant, organitzada per la Reial Confraria de la Puríssima Sang, els manaies duïen capa vermella. En la del Divendres Sant, organitzada per l'Arxiconfraria de la Passió i Mort, portaven la capa blava. Després de la proclamació de la República, el 1931, van ser prohibides les manifestacions externes de religiositat.

L'any 1936 ja havien desaparegut les equipacions dels manaies, fins i tot les llances, que segons la llegenda, havien estat dels antics "Tercios" de Flandes. El maniple oscil·lava entre la vintena i la quarantena de manaies, armats amb escut, espasa i llança, i vestits amb cuirassa i casc amb cimera, una capa i amb mostatxos i barbes postisses, negres, grises o blanques, per amagar la seva identitat. Colpejaven a terra amb la llança, característica que, de fet, s'ha mantingut fins avui, i probablement realitzaven ja la tradicional figura de l'estrella.

Accions socials i culturals

Un dels objectius sagrats dels Manaies de Sant Daniel és tenir vida més enllà de la Setmana Santa i la Quaresma, per això les seves accions socials, culturals

i solidàries durant l'any. Ara mateix enllesteixen els tràmits davant la Generalitat per ser declarats associació d'utilitat pública.

En sis anys, l'associació ha recollit més de 90 tones de menjar per al Banc dels Aliments, han organitzat concerts benèfics destinats a programes de formació de Càritas, han participat en recollides de fàrmacs per al Banc Farmacèutic i el 2017 van començar a col·laborar amb Oncolliga Girona.

En l'apartat cultural, ja porten 19 conferències emmarcades en el cicle Cristiàisme i cultura; han organitzat visites guiades a indrets d'interès del nostre

patrimoni històric, artístic i arquitectònic cristià, i han format part de la Comissió Executiva del mil·lenari del Monestir de Sant Daniel. A més, cada any participen a la Diada de Sant Jordi i en activitats de la nit de Nadal...

Avui els Manaies de Sant Daniel estan vinculats a la Reial Arxiconfraria de la Puríssima Sang de Girona, amb la qual ja han començat a col·laborar en la festa del Corpus Christi i dels actes de Setmana Santa gironina.

Salvador Garcia-Arbós

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Entre el 4 i l'11 de desembre d'aquest any passat, es va dur a terme un pelegrinatge a Terra Santa, en el qual participarem quaranta-cinc persones, sota els auspicis de la Parròquia i la Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú.

Records d'un pelegrinatge a Terra Santa

Pausadament em va impregnar el paisatge

i s'abraçà al que duc a dins del pit,
com un somni fugaç, potser infinit,
d'entorn i fons. Perfecte maridatge.

Senyals de dos mil anys dins del periple,

presents a les cruïlles dels camins,
 que menen, costeruts, fins els confins
 d'una altra humanitat que és prou possible.

Prodigis vora el mar de Galilea,
 una paraula que transforma el món,
 una resposta nova al vell afront,
 on l'esperança viu i s'hi recrea.

Mes, és tan vella com Matusalem,
 la pau armada dins Jerusalem.

Tercer Maset

Un espai físic és un fet plenament objectiu, però, com a tal, no deixa de ser una simple imatge. Per produir un veritable impacte emocional en algú sol ser imprescindible que l'emoció la hi posi un mateix. Això reclama una important dosi de subjectivitat, per permetre una simbiosi entre l'exterior i l'interior, de manera que siguin els sentiments de cadascú els qui acabin de modelar el paisatge. No tinc cap dubte que això és el que es produí en tots nosaltres en la nostra anada a Terra Santa. Vam sortir convençuts que tindríem una experiència singular i la vam viure individualment, tothom a la seva manera, però també col·lectivament, formant un grup unit, il·lusionat i ben avingut.

Vam aterrar a Tel Aviv, però el nostre primer contacte amb el país fou en realitat la Galilea. La paraula Galilea és inseparable de la figura del Jesús humà. El paisatge urbà és molt diferent del de fa dos mil anys, per al pelegrí fins i tot massa, però la geografia rural de la contrada permet, d'una certa distància, fer perfectament un salt en el temps.

Missa al bell mig del Mar de Galilea

A la sinagoga de Cafarnaüm

Des de la talaia mòbil de l'autocar es veu sorgir un paisatge ondulat per petits turrons amb matolls i pedregam. L'aridesa eixorca s'alterna amb vegetació de secà. A mesura que ens anem apropant al mar de Galilea, l'entorn se'ns mostra cada vegada més amable i la contrada es va pintant de verd. És fàcil imaginar-s'hi un Jesús somrient, envoltat dels seus, desplaçar-se d'un poblet a l'altre, tot i que aquests, convertits ara en ciutats, ja són tota una altra cosa.

Durant tres nits vam sojornar a Tiberíades, a la costa oest del gran llac i a pocs metres de les seves encalmades aigües, escenari de tantes i tan evocadores escenes evangèliques: Jesús impartint les seves ensenyances des de la barca de Pere, o propiciant la pesca miraculosa, o fent saber a Pere i a Andreu que seran pescadors d'homes, o calmant la tempestat, o difonent les seves paràboles, o caminant damunt les aigües, o apareixent-se als seus deixebles un cop ja ressuscitat. Les primeres clarors de l'alba vessant el seu esclat ambarí damunt les aigües són el preludi matinal de les emocions de cada nou dia que comença, com una passejada en una

barca, proa al nord pel mar de Galilea, des de Tiberíades fins al kibutz Ginossar, situat a la zona on hi havia hagut l'antiga ciutat de Genesaret, on Jesús, segons l'Evangeli de Sant Marc, va fer diferents curacions miraculoses, després que la barca que el duia hi atraqués. En el museu de l'esmentat kibutz es conserven les restes d'una embarcació de pesca del segle I i, per tant, contemporània de Jesús.

Per a nosaltres, les visites als diferents llocs més emblemàtics del cristianisme es van anar succeint metòdicament. Els indrets urbans, per la seva evolució demogràfica i arquitectònica no permeten, en general, o m'ho sembla a mi, la mateixa sensació d'aparent ubicació precisa d'aquells fets, remots i propers alhora, tal i com ho permeten els espais naturals. Lògicament, l'estructura urbana ha canviat molt en dos mil anys, per bé o per mal, sortosament o dissortadament. Els canvis són intrínsecs de tot ésser viu i qualsevol grup humà ho és; en cas contrari parlariem de fòssils, i aquests són inerts. Els llocs relacionats amb la vida de Jesús que ens descriuen els Evangelis han quedat engolits per les ciutats en què s'han transformat i en ells s'hi alça una església, una basílica, un monestir, amb els seus altars, les seves imatges i el seu mobiliari litúrgic corresponent. Res a dir, però, la contemplació d'aquests llocs no requereix la mirada de l'investigador, sinó els ulls del creient. I per al creient, arribat al cas, el contingut és més important que el continent, malgrat la compacta amalgama que en ocasions poden acabar constituint la forma i la substància. El que

realment compta en aquest cas és el fet i les conseqüències que se'n desprenen i potser no és el més determinant que s'hagi aconseguit situar-lo o no amb una precisió de sistema mètric decimal.

A la basílica de l'Anunciació de Natzaret

Sota la mirada de la fe, Natzaret mostra la presència de l'arcàngel Gabriel, el missatger de Déu, anunciant a Maria que seria mare del Messies, just a l'indret damunt del qual s'eleva l'esplendorosa basílica de l'Anunciació, sobre les restes de santuaris anteriors. Al nord d'aquesta, l'església de Sant Josep recorda la casa on habità la Sagrada Família. I no lluny d'elles, encara més al nord, l'església grega ortodoxa de Sant Gabriel, amb un interior artísticament molt interessant profusament decorat amb pintures, icones i les habituals làmpades suspeses del sostre, que sorgeix construïda sobre un antic pou d'aigua conegut com el Pou de Maria.

A Betlem ens espera la ferrenya solidesa de la basílica de la Nativitat, com si d'una fortalesa medieval es tractés. També sorprèn la seva entrada de no més d'un metre i mig d'alçada, reduïda per raons defensi-

ves a fi d'evitar-hi en altre temps l'accés de genets amb els seus cavalls i reinterpretada avui com a Porta de la Humilitat: l'entrar-hi obliga a inclinar el cos i acotar el cap, si no de grat per força, com a expressió de rebuig a la supèrbia, en accedir al lloc del naixement de Jesús. Sota el presbiteri de l'església hi ha el lloc que el va veure néixer segons la tradició, representat, sobre un terra de marbre, per una estrella de plata de catorze puntes, que simbolitzen la seva genealogia en tres etapes, segons l'evangeli de Sant Mateu: des d'Abraham fins al rei David, són catorze generacions; les mateixes que hi ha des de David a la deportació a Babilònia; i des d'aquest desterrament fins a Crist, catorze generacions més.

Missa a l'Anunciació de Natzaret

Descriure amb un cert detall els moltíssims llocs visitats és una empresa que supera de llarg les pretensions d'aquest escrit. Ni tan sols és possible fer-ne una enumeració rigorosa. Però, no vull deixar de tenir un record pel mont Tabor, on s'hi situa la transfiguració de Jesús, amb una evocadora basílica dedicada a aquest fet, un monestir franciscà i una espectacular vista sobre la plana d'Esdréol. També vam passar a prop, sense aturar-nos-hi, del poble de Kfar Tabor, que l'any 2006 s'agermanà amb Besalú. Vull recordar Canà, escenari del primer dels miracles de Jesús, la conversió de l'aigua en vi, on és habitual renovar-hi les promeses matrimonials, igual com es renoven les del baptisme en les aigües cendroses del riu Jordà. I la muntanya de les Benaurances, magnífic mirador del mar de Tiberíades. I Cafarnaüm, amb els vestigis de la que pogué ser la casa de Sant Pere, residència eventual de Jesús, i les ruïnes de la seva notable sinagoga del segle IV, aixecada amb pedra calcària blanca, que contrasta amb les restes de les antigues cases de la zona que mostren la negror del basalt, més propi d'aquell paratge.

Mar Morta

Sens dubte un dels al·licients d'una estada a Israel, o a Jordània, evidentment, és apropar-se al Mar Mort, una singularitat de la natura. A les meves retines hi ha gravat el seu blau turquesa intens, lluminós, vist des de Masada, i l'aridesa erma de la seva riba. El fet de banyar-s'hi constitueix una experiència, que serà plaent o no, però que normalment no deixa indiferent. I si més no, permet constatar la influència de la densitat del fluid en el principi d'Arquímedes, amb el propi cos com a sòlid insoluble, i poder comparar-lo amb un bany anterior fet en qualsevol altre mar de la terra que tindrà una salinitat unes nou vegades més baixa que la del Mar Mort.

Batejant-nos al riu Jordà

He fet referència a Masada, la mítica fortalesa jueva situada al cim d'una elevació que pot recordar a una piràmide truncada solitària situada a la part oriental del desert de Judea. És un veritable niu d'àguiles i una majestuosa talaia sobre les terres àrides que la rodegen. Convertida per Herodes en una fortalesa quasi inexpugnable mostra encara avui les seves impressionants ruïnes. Pels jueus constitueix el símbol de la resistència del seu poble a la submissió. Durant la dominació romana

s'erigí en el darrer reducte de resistència enfront a aquesta. Davant la impossibilitat per part dels romans de conquerir-la per l'escabrositat del terreny i la resistència numantina dels defensors, aquells van decidir construir una llarga rampa que facilités l'accés de la seva maquinària de guerra. El desenllaç dels fets fou també numantí: els defensors preferiren la mort a l'esclavitud, de manera que en entrar-hi les tropes romanes es trobaren només els seus cossos sense vida.

No puc oblidar-me de Sant Joan d'Acre. Acre (Akko) és una ciutat antiquíssima, la seva fundació se situa al segle XVI aC. Al llarg dels anys va anar passant per diverses mans. Les construccions de cada nova etapa es van anar sobreposant damunt les ruïnes més antigues. Són impressionants algunes de les sales corresponents a l'època de les croades, quan fou fortalesa de l'orde militar dels monjos hospitalaris.

Jerusalem

La darrera etapa dels nostre pelegrinatge fou Jerusalem, com també ho fou de la vida de Jesús, amb la seva detenció, con-

Getsemaní

demna, mort i resurrecció. A la muntanya de les Oliveres, a tocar de l'església del Pater Noster, la decoració de la qual és a base de rectangles verticals fets de rajoles amb el pater noster escrit en diverses llengües de les moltes que hi ha al món, es pot gaudir d'una espectacular vista panoràmica de Jerusalem. Davant mateix s'estén el grandios cementiri, de tombes prismàtiques, austeres i uniformes, per donar fe que tots els jueus són iguals després de la mort. Més enllà, la muralla otomana del segle XVI rodeja la ciutat antiga, on hi resalta la cúpula daurada de la mesquita de la Roca, enmig de la gran esplanada on antigament s'hi alçava el temple jueu. Tot de cúpules, campanars i minarets sobresurten buscant el cel entre les teulades del caseriu, mentre que, més al fons, els encara més alts edificis de la ciutat moderna retallen l'horitzó. A la part baixa de la muntanya de les Oliveres s'alça la basílica de Getsemaní o de les Nacions, construïda sobre la pedra on Crist resà poc abans de ser pres, i al costat d'aquesta una plantació d'oliveres, algunes d'elles varies vegades centenàries, testimonien encara avui amb la seva immemorial presència el nom

donat a l'indret, l'Hort de les Oliveres o de Getsemaní (literalment, premsa d'oli).

De tants llocs com hi ha a la ciutat relacionats directament o indirecta amb Jesús em limitaré a parlar breument de dos d'ells que em despertaren un interès especial, conscient de la importància de molts dels altres que em deixo al tinter, i més quan entre els oblidats hi ha el Cenacle i l'església de la Dormició de Maria, la qual, enlairada al Mont Sió, amb el seu perfil, constitueix un dels referents per situar-se en una visió panoràmica de Jerusalem. La meua elecció parteix del fet que els dos llocs compten a més amb vestigis arqueològics que ens poden apropar directament a vivències de Jesucrist segons els evangelis, i són l'església de Sant Pere en Gallicantu i l'església de Santa Anna.

Tres priors dels Dolors a Natzaret

A l'església de Sant Pere en Gallicantu, el nom de la qual fa referència a les tres negacions de Pere fetes a la casa de Cai-fàs abans no cantés el gall, hi ha un forat profund, segurament d'una antiga pedrera, convertit en calabós i venerat com la possible masmorra on fou tancat Crist a l'esmentat palau després de ser interrogat allà pels prínceps dels sacerdots i el Sane-drí. Als afores del mateix s'ha conservat en part el paviment d'un antic camí escalonat que unia la vall del Cedró - situada entre la Muntanya de les Oliveres i la ciutat - amb els barris nobles, per on degueren conduir Crist pres fins aquella casa.

L'església de Santa Anna fou aixecada damunt del lloc on segons la tradició nasqué la Verge Maria. Fou construïda en estil bizantí el segle XII i és una de les millors mostres d'arquitectura medieval de Jerusalem. Destaca per la seva excel·lent sonoritat, que tastarem amb la intervenció del nostre cor particular i amb la del duet format per l'Eulàlia i en Jaume. Davant mateix de l'església hi ha les ruïnes de la que fou la piscina de Bethesda, on segons l'evangeli de Sant Joan, Jesús hi curà un paralític.

Les diferents estacions que configuren el viacrucis segurament no marquen el trajecte real recorregut per Jesucrist en el seu camí cap al Calvari, però hem de pensar que la culminació final amb les cinc darreres estacions, ja a la basílica del Sant Sepulcre, sí que en degueren formar part, ja que és creïble que fos precisament dins l'espai en què s'hi alça l'església on s'es-

devingueren la crucifixió, la mort, l'enterrament i la resurrecció.

Al Sant Sepulcre de Jerusalem

El Sant Sepulcre és sense cap mena de dubte el temple més important per als cristians de tots aquells que s'alcen a Terra Santa, però també ho és, pel que representa, de tot el món cristià. La grisor i les dimensions de les seves cúpules són un dels reclams visuals del paisatge urbà de Jerusalem. He de confessar que la bona impressió llunyana se'm va esvaïr en arribar-hi. Encaixonada entre altres edificis podria passar gairebé desapercebuda. Vaig sentir una sensació de desconcert en entrar dins, i em semblà un espai confús, laberíntic i caòtic, sensacions produïdes per

l'aprofitament dels espais amb incomptables capelles i segurament agreujades per l'anar i venir de gent, tot i l'hora matinal en què ens trobàvem, i per la varietat de ritus cristians coincidents, que més enllà de tenir un innegable atractiu exòtic per als meus ulls, no deixava de ser un reflex de les fins a sis esglésies cristianes (ortodoxos grecs, catòlics, armenis, sirians, coptes i etiòps) que, amb veritable sentit de la propietat i en major o menor mesura, es reparteixen aquell espai sagrat. Tal vegada per això, em venia al cap insistentment aquell vers de Pere Quart on es pregunta: a més de les de Pere, quantes claus? Tot i que més controlada que les de Sant Pere, sí que ho deu estar la clau que obre la basilica, perquè la seva custòdia sorprenentment correspon des de l'edat mitjana a dues famílies musulmanes i cada dia, l'obertura i el tancament es fa amb una senzilla cerimònia. Però, més enllà d'aquests i d'altres aspectes que ara mateix no fa al cas fer-ne esment, l'església conté tres llocs que són de veneració principal:

Per mitjà d'unes escales s'accedeix al cim del Gòlgota, on Jesús fou crucificat, que és un espai no gaire gran repartit en dues capelles, una catòlica, la de la Crucifixió, l'altra grega ortodoxa, la del Calvari, sota l'altar de la qual hi ha un disc de plata amb un cercle obert al bell mig que mostra part de la pedra on s'alçà la creu de Crist. Afrontant a la porta d'entrada hi ha l'anomenada Pedra de la Unció, una llosa de marbre d'un to rosat amb vetes blanques en record de la unció del cos de Crist prèvia a l'enterrament. Al seu entorn s'hi

veuen constants mostres de devoció. Els fidels l'acaronen suaument, la besen, s'hi recolzen i hi passen pel damunt les peces de roba o altres objectes que poden dur a la mà, amb una acció que em recorda l'antic costum que generava les anomenades relíquies de contacte. Tot i així, la llosa no és l'original i hi fou posada a principis del segle XIX.

Una mica més enllà, dins de l'espai circular de l'església conegut com la Rotonda, s'alça el recinte del Sant Sepulcre que va ser aixecat pels ortodoxos grecs el 1810. A l'entrada hi ha una capelleta anomenada la capella de l'Àngel que comunica a través d'un accés baix i estret amb l'espai encara més petit que constitueix la cambra funerària. Allà s'hi troba, cobert amb lloses de marbre, el lloc on se suposa que fou enterrat Jesús.

Jerusalem mostra a tot arreu la seva magnificència feta d'axiomes i ambigüitats, d'amplituds i d'estretors, d'esclats i de tenebres, d'enderrocs i de reconstruccions. Passejant pels seus carrers estrets, sovint costeruts, tenia la sensació que per moltes vegades que m'hi apropés mai no aconseguiria d'abastar-la. El seu bagatge temporal, la seva diversitat cultural, la seva equidistància entre orient i occident, obre al visitant un ventall de possibilitats inesgotables. Surant damunt la part antiga, més enllà de l'espai que ocupa cada comunitat, hi ha una Jerusalem jueva que té com a gran aparador el Mur de les Lamentacions; una Jerusalem musulmana

que alça el cap provocadora a la mesquita de la Roca; una Jerusalem cristiana que es passeja per la Via Dolorosa i sucumbeix en el Gòlgota per renéixer allà mateix i en tot l'escampall d'esglésies que sorgeixen arreu de la ciutat.

Artesania de Terra Santa

Però hi ha encara moltes altres Jerusalem per descobrir, per fruir o per patir, com la que es veu des de les seves muralles, o aquella que gira la seva mirada a un passat remot, en el Museu d'Israel i en el Santuari del Llibre, en el qual s'hi mostren alguns dels pergamins dels essenis trobats a Qumran, al Mar Mort, que constitueixen les còpies més antigues trobades de la Bíblia; o la que contempla el dolor d'un ahir prou recent al museu de l'Holocaust, en una estremidora mostra fotogràfica i sonora del sofriment jueu; o la que espur-

neja en els ulls dels nens jueus i palestins... No deixa de sobtar que Jerusalem, ciutat sagrada per a tres religions, epicentre del potser més gran missatge de pau i amor de tots els temps, es vegi en la necessitat de salvaguardar la seva tranquil·litat a base de les armes, en un perfecte reflex d'aquest nostre món, que en dos mil anys no ha sabut encara aprendre a viure en pau.

No voldria acabar sense expressar un agraïment sincer als qui van contribuir a fer que la vivència fos plaent i enriquidora. En primer lloc a tots i cadascun dels qui formaren part del viatge, pel devessall de sensacions positives que al llarg d'aquells vuit dies vam estar capaços d'anar gene-

rant, amb una menció especial als components del cor parroquial i a les veus que s'hi afegiren, perquè tots plegats, amb encert, amenitzaren les visites i els actes litúrgics; a la nostra guia oficial, la Ronit, per l'explosió de coneixements que amb instint maternal i *manu militari* posava al nostre abast en totes les ocasions; a en Pere, que sempre es desvisqué en què tot anés tal i com estava previst, sovint evitant que la palla destinada als turistes ens fes perdre el gra d'una experiència única; i, per descomptat, a mossèn Miquel, el nostre guia espiritual, que amb la seva humilitat franciscana i la seva bonhomia ens fa arribar el missatge d'un Crist plenament actual. A tots ells una abraçada ben afectuosa.

Jaume Roura

A Bethlehem de Judea

ENTREVISTA AMB ROSA COLOM I VILALTA

PRIOR DE LA VENERABLE CONGREGACIÓ DELS DOLORS DE BESALÚ. PENDONISTA 2018

Aquesta entrevista és feta el dijous llar-der, dia fred i gris de febrer, com en aquell temps, en què el canvi climàtic no havia tornat boig el temps. Conversem a la taula del menjador, on hi destaquen una marededéu i una pintura. La imatge, de Santa Maria de Ripoll, li van regalar uns oncles ripollesos. El quadre de La Coromina, de Sant Iscle de Colltort, la casa pairal de Rosa Colom Vilalta. Va néixer el 27 de gener del 1951 en aquest mas de Sant Iscle, antic poble avui dins el municipi de Sant Feliu de Pallerols. Fins als 9 anys va anar a col·legi amb el capellà del poble. Després, va baixar a Sant Feliu de Pallerols, situat a una hora a peu de Sant Iscle. «A l'hivern, cada dia aguantàvem unes glaçades com la d'avui». Als 14 anys va anar a les monges a Ripoll, on va ser interna treballant al col·legi. Va estudiar Comerç i, quan va acabar, va començar a treballar a Telefònica de Ripoll. Va arribar a Besalú el 1973, després del seu matrimoni, el 9 de maig, amb Joan Pont i Pons, de Dosquers. S'havien conegut per les festes del Tura, d'Olot, i van decidir venir a viure a Besalú.

■ Quin és el primer record que teniu dels Dolors?

Sempre he seguit les advocacions marianes del lloc on he viscut. A Sant Iscle, hi ha molta fe en la Mare de Déu de la Salut, de Sant Feliu de Pallerols. I aquí ens vam agafar de seguida a la festa dels Dolors, ja que la Mare de Déu és molt per nosaltres. I a Ripoll vaig ser devota de Santa Maria.

■ I de seguida us vau fer congregants?

Sí, com que tens devoció, perquè hi ha una cosa que et crida. Primer ho vaig fer jo, el 1988, i, més tard, en Joan.

● **Com ha estat la vostra participació a la festa dels Dolors?**

Al Quinari hi solíem anar cada dia; el dia dels Dolors, sempre anàvem a missa de set, perquè treballàvem. Ens enganxàvem a la fila de la processó i l'hem seguit sempre amb el ciri.

● **Heu sortit descalça algun cop?**

Sí, ja fa molts anys, una o dues vegades, per una promesa personal de casa.

● **Què significa per a vós ser prior dels Dolors?**

És un fet molt important. Quan t'ho diuen t'impacta, ja que sempre ho has vist com una cosa molt gran. I et preguntes, com

pot ser que ho sigui jo? Que jo fos l'escolliada em va impactar. Xerrar en públic? Pobra de mi! Vaig estar una setmana que no dormia, però, de cop, em vaig sentir forta, com si una cosa m'hagués donat ànims. En Joan ho sap. I la mainada em va ajudar. I la Junta...

● **Ja teniu el discursos a punt?**

Sí [estira uns papers]. El vols veure? La jove en corregirà les faltes; mentre no ho faci, el vaig retocant. Ningú no m'hi ha ajudat, he escrit el que sentia. Si m'ho haguessin fet els nois, haurien expressat una altra cosa, el seu sentiment.

● **Qui portarà les borles?**

Els fills i les netes al costat.

● **Com heu escollit els comissaris?**

Tots són família, menys dues veïnes, que són com germanes meves. I excepte el meu home, seran tot dones.

● **Quin és el moment de la processó que més us emociona?**

Conscient que aquest any viuré la processó d'una altra manera, sempre m'ha impressionat el silenci general. Ara bé, el silenci a la plaça durant el cant de La Salve em fa posar la pell de gallina. Quan vius aquell silenci impactant penses que, per malament que vagi el món, la Mare de Déu ens ha d'ajudar, no ens pot deixar.

El seu fill Jaume fent de Manaia

● **Coneixeu altres processons a banda de la de Besalú?**

No. Ni la de Banyoles, ni la de Verges...

● **Què opineu de la manera com es viu la processó dels Dolors a Besalú?**

Trobo molt destacable la gran intensitat i la fe amb què es viu. Hi ha fe... Si no hi hagués fe, no hi hauria aquell respecte. I pels Dolors surt tothom.

● **Em sembla que sou una persona molt devota.**

La meva religiositat em ve de petita; pugés amb aquesta fe. Sempre hem estat devots de la Mare de Déu. Després dels Sants Metges, Cosme i Damià, que es celebren el 26 de setembre, i de Sant Iscle i Santa Victòria, que es celebren el 17 de novembre. Tot i que gairebé sempre solem anar a missa a Besalú, el primer diumenge de mes hi anem a Dosquers.

● **Per què creieu que cada cop es va menys a Missa?**

Primer de tot, abans, si el cap de setmana no anaves a missa, a la tarda no sorties. En aquest barri molta gent ha plegat d'anar-hi, però la mira per la tele. Els joves no hi van i els grans no hi poden anar. Ara bé, a Besalú tenim un capellà molt bo, que podria enganxar el jovent si el coneguessin... Tant de bo el tinguéssim molts anys.

Salvador Garcia-Arbós

PROGRAMA D'ACTES DEL QUINARI I DE LA FESTIVITAT 2018

CELEBRACIÓ COMUNITÀRIA DE LA PENITÈNCIA

DIMECRES, DIA 14 DE MARÇ

VESPRE

● A les 8, Celebració penitencial a l'església de Sant Vicenç.

QUINARI DEL 19 AL 23 DE MARÇ DE 2018

DILLUNS, DIA 19 DE MARÇ

VESPRE

● A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
● Predicador: **Fra. Jordi Cervera i Valls**, O.F.M. Cap.

DIMARTS, DIA 20 DE MARÇ

VESPRE

● A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
● Predicador: **Fra. Jesús Romero**, O.F.M. Cap.

DIMECRES, DIA 21 DE MARÇ

VESPRE

● A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
Predicador: **Mn. Jordi Font i Plana**, rector de Fontcoberta.

DIJOUS, DIA 22 DE MARÇ

VESPRE

● A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
● Predicador: **Mn. Jordi Callejón i Ferrer**, rector de Sant Jaume de Salt.

FESTIVITAT DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

DIVENDRES, DIA 23 DE MARÇ

MATÍ

● A 2/4 de 12, MISSA SOLEMNE amb acompanyament d'orquestra i cant dels Goigs.
● Predicador: **Mons. Francesc Pardo i Artigas**, bisbe de Girona.
● Seguidament el prior de l'any passat, el **Sr. Isidre Vergés i Pou**, farà lliurament del penó a la prior d'enguany, la **Sra. Rosa Colom i Vilalta**.

TARDA

● A les 5, a l'església de Sant Vicenç, conclusió del Quinari amb Corona dels Dolors, sermó i cant de la Salve pel Cor d'Apòstols acompanyats per l'orquestra Costa Brava.
● Tot seguit, entrada de Novicis i Profesió de Congregants.

VESPRE

● A les 7, missa celebrada per **Mn. Miquel Oliveras i Coll**, amb l'acompanyament del Cor Parroquial.

● A 2/4 de 8, el Cos d'Estaferms i el Maniple de Manaies desfilaran pels diferents carrers de la Vila.

● A 2/4 de 9, aniran a cercar la Prior i a les autoritats de la Comtal Vila, respectivament.

● Tot seguit, a la Plaça de la Llibertat, es lliuraran els premis del Novè Concurs de Dibuix de la Processó de la Mare de Déu dels Dolors. I també es lliurará un guardó a: **Albert Pla i Planas** del Maniple de Manaies, i també a: **Eloi Masoliver i Soler** del Cos d'Estaferms, pels seus 15 anys de participació a la processó.

● A les 9, sortida de la PROCESSÓ des

del monestir de Sant Pere, que seguirà l'itinerari acostumat pels carrers i places de la Vila.

● A la Plaça de la Llibertat, el Cor d'Apòstols cantarà com cada any, la Salve, amb l'acompanyament de l'orquestra Costa Brava i seguit de l'*Acatu* pel Cos d'Estaferms.

Seguidament, la processó continuarà per fer l'entrada a l'antic monestir de Sant Pere.

● Durant el comiat, s'entregarà un present pels seus 15 anys de participació a la processó a: **Eduard Juncà i Parella** del Grup d'Arrengladors.

● En acabar la processó, acompanyarem tots plegats a la prior a casa seva per tal d'escoltar el seu discurs d'agraïment i de comiat.

LES IL·LUSTRACIONS AMB AQUAREL·LA

Des de jove, m'he sentit "franciscà". A més d'haver nascut al costat del convent dels Caputxins d'Olot, la meua família ha tingut parents frares: el p. Lluc de Batet (Joan Oliveras i Dalmau, 1900-1964) i el p. Marià d'Olot (Jordi Oliveras i Vayreda, 1928-1987). Jo mateix vaig pertànyer a l'Orde durant 20 anys. Tanmateix no havia visitat mai els "llocs franciscans". Però a l'estiu de 2016 fra Mateu Sanclimens em va invitar a anar a Assís, juntament amb fra Oriol Castells i la Montserrat Linares, germana del Terç Orde, amb el prec que jo plasmés en dibuixos l'atmosfera que es respira en aquella petita ciutat i els seus entorns, per tal d'ajudar el lector d'aquesta Vida de sant Francesc d'Assís a situar-se en aquells paratges.

La veritat és que em vaig ben imbuir d'aquells mateixos paisatges que havia contemplat el sant d'Assís i dels llocs més intimistes que foren testimonis de la seva vivència espiritual. S'ha de dir que aquests llocs continuen essent gairebé idèntics com eren en l'Edat Mitjana, sobretot els carrers, les esglésies i capelles, i els eremitoris. D'aquests, vaig poder respirar el misticisme de Le Carceri, de La Verna, de Montecasale i de Le Celle, però no el de Greccio,

car la nit abans d'anar-hi hi hagué un fort terratrèmol precisament en aquella zona.

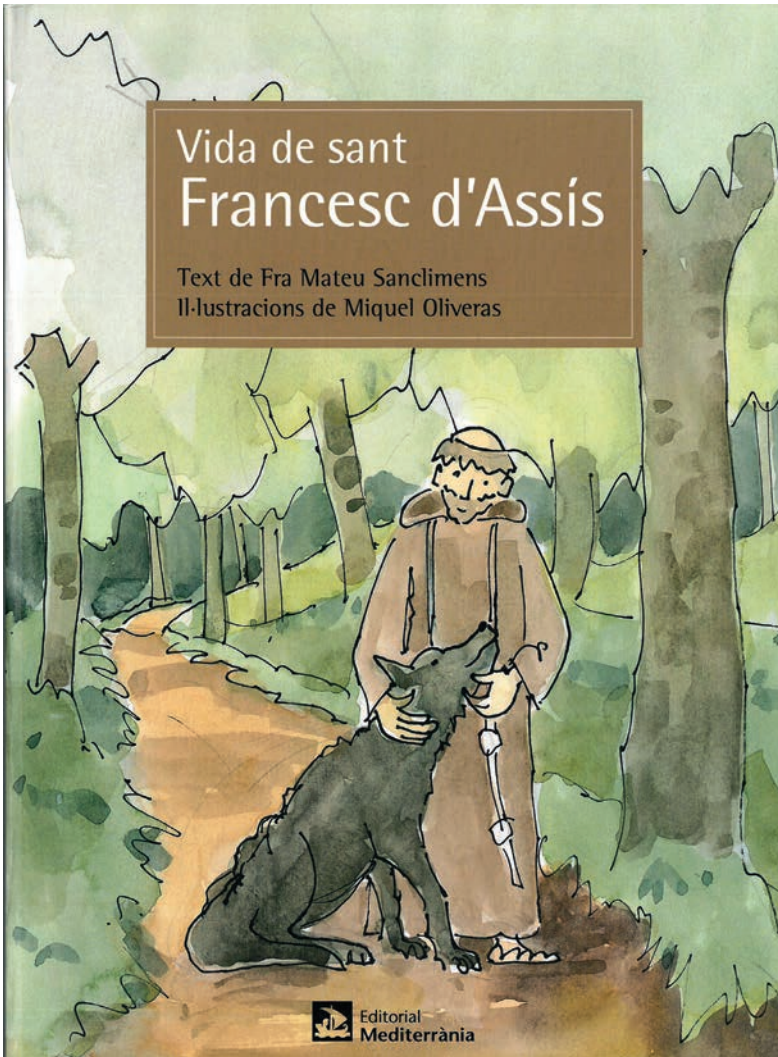
Els dibuixos, els vaig fer "a plein air" amb retolador fi. Sempre he cregut que el dibuix fet directament, sense intermediaris, és el que surt més de dins el cor. La relació de l'espai gairebé infinit amb la petitesa del paper, esdevé un reflex de la comunió de l'ànima amb una realitat configurada pel Misteri. A cada lloc que visitàvem, buscava un racó; i, un cop assegut, refregava amb la mirada l'espai i el paper. Fra Mateu llegia el text que informava de l'experiència que sant Francesc havia tingut en aquell lloc, i jo sense alçar la mà anava dibuixant. Els dibuixos són fets sense pauses, d'un sol traç, perfilant l'entorn per fer-lo reconoscible i alhora obert als nous esperits i a noves reinterpretacions. Recordo molt especialment el dibuix de San Stefano. Des de l'interior de l'església veia com la llum entrava per la finestra i l'ombra de la creu quedava reflectida a l'interior de l'absis. Al primer banc hi havia un "àngel" (una noia) que tocava el violí. El so del violí sacralitzava l'espai i els qui érem allà. El dibuix, que en sorgí, queda curt, molt curt; però amb la mirada profunda de bon observador,

hom pot sentir-se transportat fins al cel. Després de pensar-m'hi, he preferit no refer els dibuixos, sinó simplement il·luminar-los i ennoblir-los amb la llum de l'aquarel·la. Sóc conscient que aquestes il·lustracions no són finestres fidels del Francesc històric, però sí que poden ser-ho del Francesc "ressuscitat". Aquell "Alter Christus" ha ressorgit del sepulcre i la seva olor s'expandeix per

tota la humanitat. El seu esperit, el seu alè, ha revestit els llocs que va respirar, trepitjar, olorar i abraçar. Aquestes aquarel·les no pretenen il·lustrar cada pas de la Vida de sant Francesc d'Assís, sinó ajudar el lector a captar el seu esperit a través dels llocs que esperen ser visitats.

Miquel Oliveras i Coll

TESTIMONIS DE BESALÚ. LA FESTA DELS DOLORS

MARTA BASSOLS I GELI

● Com participes a la Processó dels Dolors?

La segueixo des que vaig venir a viure a Besalú i em vaig casar amb l'Emili, i la veritat és que em sento molt bé acompanyant la Processó amb el ciri, en silenci. M'agrada molt veure que la gent de Besalú té tanta devoció per la Mare de Déu, i ara jo ja m'hi compto com una més. També el meu fill, en Pau, fa de Manaia i això és un al·licient més per seguir-la.

● És especial la Festa per a tu?

La Festa és molt especial, et fa sentir més unida al poble, als besaluencs i a les seves tradicions. A la tarda m'agrada anar a la Conclusió del Quinari i quedar-me per veure l'entrada i professió del Congregants, i ja al vespre la Processó. I m'agradaria dir que trobo que ha estat un encert haver permès aquests últims anys que les dones puguin ser prioros.

● Què és el que més t'agrada del Dia dels Dolors?

Del dia dels Dolors m'agrada molt la Processó, com és normal. Em fa il·lusió veure la Mare de Déu vestida i engalanada per la festa i veure-la davant l'Església de Sant Pere al començar la Processó. I sobretot el moment de silenci que es respira quan els Apòstols canten la Salve a la Plaça i mentre els Estaferms fan l'Acato a la Verge.

VICENÇ BOSCH I JUANOLA

● Com participes a la Processó dels Dolors?

Durant molts anys he participat fent de Manaia però des dels últims anys canto amb el Cor d'Apòstols. Val a dir que quan era petit vaig fer dos o tres anys d'escolà i dos o tres de Simó Cirineu. La veritat és que si mai he participat només com a seguidor, no ho recordo.

● És especial la Festa per a tu?

La Festa és molt especial, i com per molta gent de Besalú no sabia explicar ben bé el perquè. Tota la diada m'agrada molt, hi ha moments realment màgics com el cant de la Salve a la plaça amb aquell silenci. La devoció amb la que molta gent del poble acompanya la Processó és també un dels motius que la fa especial.

● Què és el que més t'agrada del Dia dels Dolors?

De la festa m'agrada tot el que l'envolta però si hagués d'escollir només un dels moments del dia, segurament seria el primer assaig de la Salve al migdia. L'escenari de Can Llaudes, el primer contacte amb l'orquestra, els primers acords de la Salve i el primer cop que la sentim després d'un any amb acompanyament, fa que el moment sigui mot emotiu.

JOAQUIM MASÓ I OLIVER

● Com participes a la Processó dels Dolors?

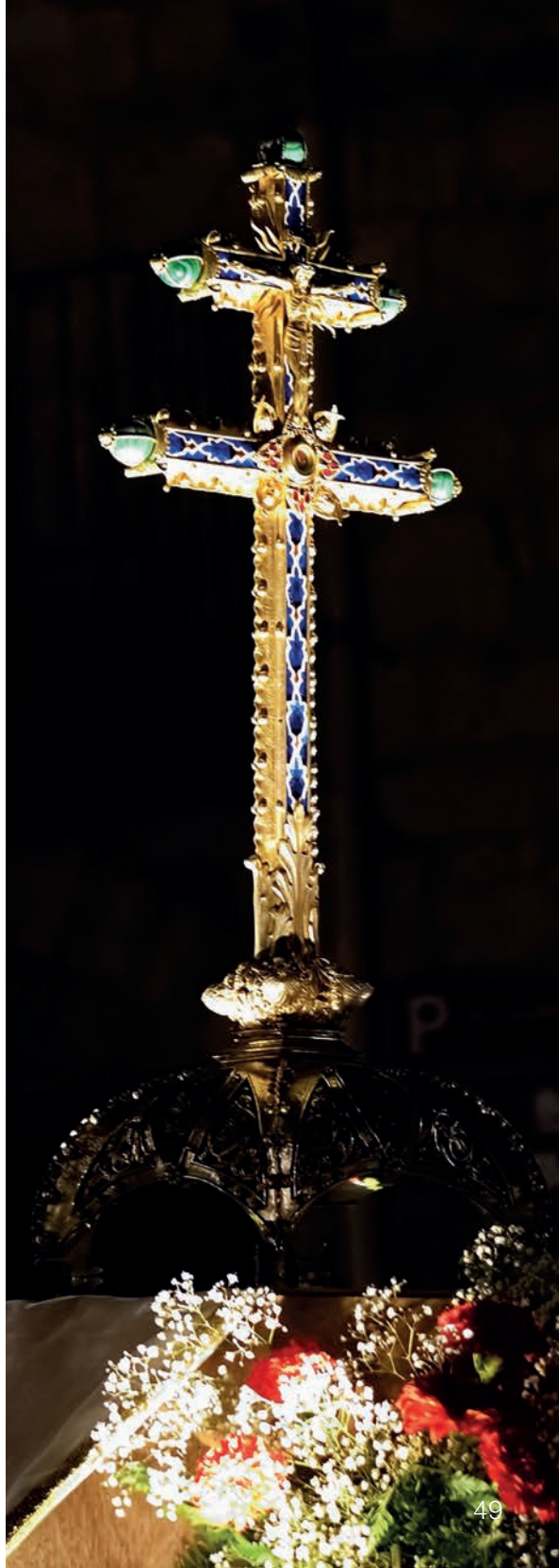
De petit havia participat a la Processó seguint-la amb un ciri, recordo que em feien molta impressió les vestes amb la seva caputxa negra. Després vaig estar vivint un temps a Perpinyà, i quan vaig tornar a Besalú la veia des del balcó de casa. Ara, des de fa temps, com que treballo al restaurant, no puc seguir-la però cada any escombro el terra, poso llums als balcons i la veig passar des de davant de casa.

● És especial la Festa per a tu?

Sí, molt. A casa, els meus pares i avis havien seguit sempre la festa, de petit recordo no menjar carn el dia de dels Dolors, ara ja no se segueix tant. És clar, però, que el més important de la festa és la Processó. Quan la veig passar m'emocio, pel respecte i silenci amb què la gent la segueix. Ara, des de fa dos anys, la meva sogra que és ucraïnesa, ve a casa a veure-la i sense conèixer gaire les nostres tradicions, diu que també la fa emocionar.

● Què és el que més t'agrada del Dia dels Dolors?

Com ja he dit, el que més m'agrada del dia és la Processó. Pel que fa als figurants, principalment els Manaies i la seva formació militar, i també poder sentir la Salve a la Plaça. Però possiblement el que més m'agrada és el moment en què els Apòstols canten l'Stabat Mater a davant de Can Surroca. Veig el cant tan a prop de casa que m'emociona.

LA NOVA CAPELLA DE LOURDES

Tot va començar un dia fred i plujós d'hivern. Érem un grup de persones que ens reuníem per celebrar la missa del dilluns i dimecres a la capella dels Dolors de sant Vicenç. Teníem fred, i ni les estufes de butà feien possible la creació d'un espai càlid i còmode. Vam pensar que a la rectoria hi havia calefacció i podíem utilitzar una de les aules per reunir-nos. Vaig comentar-ho al Bisbe Francesc. Ell, de seguida va recolzar la idea. Es més; em va donar el permís per poder posar el Santíssim i tot. Les monges Vedrunes de Tordera ens van regalar el sagrari, l'altar i l'ambó. Entre tots els qui participem de la missa, vam treballar per arreglar aquest espai. Un cop ho tinguérem muntat, es va celebrar la primera missa. Una família de Besalú, que participa de la pregària i la missa, es va oferir per transformar l'aula en una capella definitiva. I, amb molt d'encert, va néixer la nova capella de Lourdes. Un espai dedicat a la Mare de Déu, on cada dia, els qui estem malalts, cansats i afeixugats hi trobem la pau i el repòs que tant desitgem.

Aquesta capella està ubicada als baixos de la rectoria i oberta a tothom. És el lloc que durant els dilluns i dimecres d'hivern hi celebrem la missa a 2/4 de 8 del vespre. L'espai també és idoni per recollir-se, meditar i pregar. De fet hi ha algunes persones que l'utilitzem periòdicament.

Donem-ne gràcies a Déu!

"Magnificat anima mea Dominum

Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillae suae."

(La meva ànima magnifica el Senyor,

El meu esperit celebra Déu que em salva,
perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa.)

Mn. Miquel Oliveras

LA GENEROSA DONACIÓ D'UN CALZE

Aquest any ens han fet una donació singular a la Sala Capitular de la Venerable Congregació dels Dolours de Besalú: es tracta d'un calze acompanyat de la seva patena i de la cullereta per a servir-hi l'aigua en el transcurs de la celebració eucarística.

Aquesta donació tan generosa ha estat de la mà del **Sr. Melcior Sararols i Casadevall**, nascut a Banyoles el 5 de febrer de 1937, que va ingressar al Seminari de Girona el 1948 i que posteriorment va ser ordenat com a prevere el 1961. Fou precisament en aquesta última cerimònia on el seu germà Josep i la seva cunyada Manela l'obsequiaren amb un excel·lent conjunt per a la celebració de l'eucaristia, consistent en un calze amb la seva patena i la cullereta per a l'addició de l'aigua en el vi.

En Melcior, ja exercint com a prevere a partir del 1961, va estar a diverses poblacions tals com: Riudarenes, Beget, Argelaguer, Tortellà, Beuda, Besalú,... entre d'altres.

Amb el temps també fou amic de l'òrbita de Mn. Joan Alsina, reconegut jove capellà que es va dedicar a treballar plenament pels més desfavorits socialment, el qual fou assassinat a Santiago de Xile el 19 de setembre de 1973. Actualment, existeix una agrupació de capellans de la Diòcesi de Girona sota el nom de Fòrum Alsina.

Finalment, i en un cert moment de la seva vida, en Melcior va decidir fer un gir important i deixar de ser prevere, per tal de cercar i aprofundir en d'altres camins.

Des de la Venerable Congregació dels Dolours de Besalú volem fer pública i notòria la generosa donació que ens ha realitzat i volem donar-li les gràcies!

Des de la Congregació ja ens hem posat en marxa en la restauració dels diferents elements que conformen aquest conjunt eucarístic, el qual estarà exposat a la nostra Sala Capitular conjuntament amb les altres donacions rebudes els últims anys.

**Manel Ramon i Sànchez
Joan Balateu i Gelada**

QUINA SOLIDÀRIA, UN ANY DIFERENT

L'any 2017 i el que portem de 2018, els recordarem per sempre. Vivim uns moments d'il·lusió pel nostre futur, però també d'incertesa. Moments on es barreja la preocupació i el desatent, amb el convenciment que cal defensar la nostra dignitat.

La VCMDDDB, com a part de la història viva del nostre poble, no se'n pot inhibir. Els fets del dia 1 d'octubre i les imputacions i empresonaments dels nostres representats ens van portar a decidir, unànimement, que cediríem la quina que fem cada any per tal que les entitats del poble poguessin organitzar una quina solidària. I així va ser. El passat 17 de desembre, 22 entitats de Besalú van fer gala d'un gran esperit de germanor i determinació organitzant La Quina d'Entitats, solidària amb els presos polí-

tics i també per la marató de TV3.

Tots els que hi vàreu ser recordareu que el pavelló de Besalú estava ben ple i que la quina va ser un èxit amb un premi espectaculars, la majoria d'ells aportacions gratuïtes de les entitats i particulars. Es van recollir un total de 6.761,20€ nets, dels quals 5.289€ es van ingressar directament a la caixa de solidaritat pels presos polítics i 1.472,20€ a la marató de TV3.

En nom de les 22 entitats, volem expressar el desig unànim que les persones empresonades puguin tornar a casa seva ben aviat, al costat de les seves famílies, que és on es mereixen estar.

Joan Cabratosa i Pla

FRATERNITAT: LA VISITA DE LA CONFRARIA DE VILALLONGA DE LA SALANCA A BESALÚ

El dia 2 d'octubre de 2017, cinquanta-sis membres de la Confraria de Vilallonga de la Salanca, localitat i cap de comuna francesa de la comarca del Rosselló a la Catalunya Nord, van efectuar una visita a Besalú, amb la finalitat de conèixer la nostra Congregació i el patrimoni artístic i cultural de la vila, manifestant així un emotiu i paradigmàtic exemple de fraternitat entre institucions religioses.

Al matí, amb el penó de la confraria desfilar pel bell mig de l'església de Sant Vicenç, es va celebrar una missa oficialitzada pel Mossèn de la Confraria

Moment de la visita acompanyats del membre de la Junta, Manel Ramon

Pare Justafre. A l'altar dels Dolors, van oferir un ram de flors a la Verge i van cantar una deliciosa cançó mariana titulada "Cantem tots la glòria". Després van visitar la Vera Creu.

Seguidament, es va realitzar una visita guiada cultural i monumental oferta per l'Oficina Municipal de Turisme de Besalú (gentilesa de l'ajuntament) pel centre històric, inclosa la projecció de l'audiovisual sobre la història del poble.

A la tarda, a la sala capitular de l'església del Monestir de Sant Pere, es va mostrar l'equipament que s'utilitza en la processó dels Dolors amb l'explicació dels passos que la componen.

En el comiat, els participants de la trobada van agrair l'acolliment dispensat i la gran disposició de l'Oficina Municipal de Turisme de Besalú. Posteriorment, es varen rebre comunicacions d'especial agraïment per part de J-Marc Salellas, Vicepresident de l'Arxiconfraria de Perpinyà i Tresorer de la Confraria de Vilallonga de la Salanca, i del pare Justafre, expressant: "...la trobada va ser un èxit i va agradar a tothom..."; també Mn. Francis Waffelaert, Canceller del Bisbat de Perpinyà, va voler transmetre el seu agraïment: "...sempre recordarem en joia els moments passats a Besalú...".

Immemorialment, existeixen uns lligams molt profunds i fraterns que uneixen Besalú amb el Roselló, que forma part de la Catalunya històrica i amb un tresor arqueològic que és una meravella. A la seva part de muntanya es troben: el Vallespir, capital Ceret; el Conflent, capital Prades; i les terres de Sabartès, Fenolleda, Perapertusès, Donasà, Capcir i Sault, territoris que formaven part del comtat de Besalú en la seva època de major esplendor territorial a finals del segle X, amb el comte de Besalú i de Cerdanya Oliba I, Cabreta, i pare del llegendari Bernat I, Tallaferro. A l'alt Pirineu rossellonès apareix el Canigó, muntanya magnífica i d'una bellesa fascinant, plena de poètics records

i de venerades tradicions on a la seva vessant nord es troba el monestir benedictí de Sant Martí del Canigó, símbol d'identitat catalana i una veritable joia del romànic pirenaic, fundat pel comte Guifré II de Cerdanya, i consagrat l'any 1009 per l'abat Oliva, abat del monestir de Ripoll, tots dos germans de Tallaferro que va ser immortalitzat pel prevere i poeta romàntic Jacint Verdaguer en el Cant V del poema Canigó:

*“Lo comte Tallaferro va com lo vent
volant per les altures del Pirineu.*

....

*Oh comte Tallaferro! no us atureu
que els sarraïns saquegen Elna i Ceret.*

Més veus aquí una espasa que és de bon tremp:

de Castelló en lo siti la duia Otger;

Otger moria en braços d'un avi meu

que de l'espasa feu-li gentil present;

reliquies de Sant Jordi té dins la creu.

No la doneu, li deia, sinó a un guerrer

que talla el ferro verge com brots de cep.

Preneu-la, Tallaferro, no us atureu....”

La vida fraterna és un dels elements espirituals essencials de la regla de vida de l'orde Seglar dels Servents de Maria, fundadors de la nostra Congregació, amb la qual els congregants comparteixen el seu esperit de vida amb l'ideal de perfecció moral en les relacions interpersonals.

La fraternitat (de frater, germà en llatí) està associada al món dels sentiments com la tradició cristiana ens ha ensenyat. “Tots els fills de Déu són germans, i tots els éssers humans són fills de Déu” (Mt. 23,8), fent així palesa una absència absoluta de l'exclusió. En la paràbola del Bon Samarità (Lc. 10, 25-37) aquest es compadeix del miserable amb l'objectiu de salvar la seva pròpia ànima: “Mestre: Què he de fer per heretar la vida eterna?”.

Fer servir un terme com fraternitat per invocar les bones relacions socials im-

plica creure en la presumpta concòrdia de les relacions humanes. L'influent intel·lectual i polític italià del s. XIX Giuseppe Mazzini, caracteritzat per una mística creença en el poder de l'alliberació i en defensa de la voluntat dels pobles oprimits, citava: “La fraternitat és l'amor recíproc, la tendència que condueix a l'home a fer pels altres el que ell voldria que els altres fessin per a ell”.

En els temps actuals, el sentiment de fraternitat hauria de convertir-se en assegurar que tots els homes disposin de mitjans per exercir la llibertat i la igualtat amb les mateixes oportunitats. Les societats modernes es caracteritzen per una progressiva individualització de la societat. Amb la ruptura de les formes tradicionals de dependència social de l'edat mitjana, els individus van guanyar, sens dubte, un espai de llibertat individual, però es podria pensar que, en certa mesura, van perdre bona part dels llaços de solidaritat quasi natural que els unia.

Jordi Juncà i Parés

Cantem tots la gloria

can-tem tots la glo-ria de l'im-ma-cu-la-da es-po-sa es-ti-
- ma-da de l'Es-perit di-vi ai, si No hi ha cri-a-
- tu-ra com tu blan-ca i pu-ra i com la neu blan-ca
neu del Ca-ni-go, ai no! i com la neu
blan-ca neu del Ca-ni-go, i com la neu blan-ca neu del Ca-ni-
- go, neu del Ca-ni-go, neu del Ca-ni-go.

1 Amb goig i a-le-gria di-rem tots junts en cor Deu
2 T'ha dit im-ma-cu-la-da de sem-pre el Ros-sel-lo i
vos sal-ve, Ma-ri-a, tos fills t'han dut llur cor. Amb
sem-pre, Ver-ge a-ma-da, s'es fet ton de-fen-sor. T'ha
goig i a-le-gria di-rem tots junts en cor Deu
dit im-ma-cu-la-da de sem-pre el Ros-sel-lo i
vos sal-ve, Ma-ri-a, tos fills t'han dut llur cor. 3 En
sem-pre, Ver-ge a-ma-da, s'es fet ton de-fen-sor. 4 Sem-
can-vi, Ma-re mi-a em-pa-ra els ca-ta-lans Amb
pre-la fe dels a-vis, fermes i frances, guar-da-rem, so-
ta se-gu-ra gui-a se-ran bons cris-ti-ans. En
-vint als nos-tres lla-vis eis re-frany tro-ba-rem. Sem-
can-vi, Ma-re mi-a em-pa-ra els ca-ta-lans Amb
pre-la fe dels a-vis, fermes i frances, guar-da-rem, so-
ta se-gu-ra gui-a se-ran bons cris-ti-ans.
-vint als nos-tres lla-vis eis re-frany tro-ba-rem.

Cantem tots la glòria de la Immaculada,
esposa estimada de l'Esperit diví, ai, sí
No hi ha criatura com tu blanca i pura
i com la neu blanca neu del Canigó, ai no!
1 Amb goig i alegria direm tots junts en cor
Déu vos salve, Maria, tos fills t'han dut llur cor.
2 T'ha dit Immaculada de sempre el Rosselló
i sempre, Verge amada, s'és fet ton defensor.
3 En canvi, Mare mia empara els catalans
Amb ta segura guia seran bons cristians.

Chantons tous la gloire de l'Immaculée, l'épouse bien-aimée de l'Esprit Divin, ah oui !
Nulle créature n'est aussi blanche et pure que toi, blanche comme neige du Canigou, ah non !
avec joie et allégresse nous dirons tous en chœur « Salut, Marie, voici tes fils qui t'apportent
leur cœur.

depuis toujours le Roussillon t'a proclamée Immaculée, et il a toujours pris ta défense
en retour, ma mère, protège les catalans qui, avec toi pour guide sûr, seront de bons chrétiens

EL NOU PAS DE LA VERACREU A LA PROCESSÓ DELS DOLORS

Ja hem deixat enrere l'any 2017, en el qual vam celebrar el Mil·lenari de la Veracreu i del Bisbat de Besalú: 1017-2017. Aprofitant, doncs, aquest Mil·lenari, la Venerable Congregació dels Dolors va creure oportú de fer visible la Veracreu pels carrers de Besalú durant la processó dels Dolors, per tal que els seus vilatans i la gent d'arreu poguessin tornar a contemplar i adorar la santa relíquia del Lignum Crucis. A més a més, aquest reliquiari en forma de creu patriarcal forma part de l'heràldica de la Comtal Vila, conjuntament amb les quatre barres catalanes, des de fa molts segles.

El nou pas va ésser pensat i creat especialment per ser integrat dins la processó dels Dolors, que després de 318 anys de la seva fundació hi inclouria aquest nou pas. El concepte inspirador d'aquest pas és una barreja de la història del què va ser i del què disposem avui. Podríem resumir en una frase el concepte que el va inspirar:

“Els canonges de la Canònica Agustinià de Santa Maria del Castell de Besalú, portant la Veracreu en processó pels carrers de Besalú”.

De ben segur que aquest concepte pot ser la millor representació que podríem fer, donant testimoni del passat gloriós de la gran relíquia i també del símbol heràldic del reliquiari, del Besalú Comtal medieval fins al Besalú actual. La incorporació del nou pas a la processó dels Dolors, el qual té continuïtat aquest 2018, contribuirà sens dubte a la continuació de la devoció i tradició dels nostres descendents.

Joan Balateu i Gelada

1017-2017: MIL·LENARI DEL BISBAT DE BESALÚ I DE LA VERACREU

El 1017 Bernat Tallaferró va tornar del seu viatge a Roma, on s'havia reunit amb el papa Benet VIII, amb l'autorització per crear un bisbat propi amb seu a Besalú. Amb ell portava també un fragment de *lignum crucis*, relíquia que fou molt venerada pels besaluencs fins al seu robatori la nit del 4 al 5 de desembre de 1899.

Per a celebrar l'efemèride l'Ajuntament de Besalú, amb el suport d'altres entitats locals com la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, la parròquia de Besalú i els Amics de Besalú i el seu Comtat van preparar un conjunt d'actes religiosos i culturals repartits al llarg de l'any.

L'acte inaugural va tenir lloc el dissabte 1

d'abril i va consistir en una conferència titulada *El bisbat de Besalú i la lluita per l'hegemonia política a la Catalunya comtal* (s. X – XI) impartida pel Dr. Josep M. Salrach, on es van tractar les aspiracions polítiques dels governants de Besalú durant els anys previs a la consecució del bisbat, així com els motius de la seva dissolució tot just tres anys després (1017-1020). L'endemà, el diumenge 2 d'abril, es va celebrar l'acte central de la commemoració amb una missa oficiada pel bisbe Francesc Pardo a les ruïnes de Santa Maria, església que s'alça on antigament hi havia hagut la catedral de Sant Genís i Sant Miquel. Els assistents van poder gaudir de la presència de la Vera Creu donada per la família Batlle-Cambó el

1923, relíquia que va presidir l'altar i que fou escortada des de Sant Vicenç per una comitiva d'estaferms. Aprofitant el mil-lenari, la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors va crear un nou pas per a la Processó dels Dolors amb la Vera Creu com a protagonista, que a partir d'ara desfilarà cada any pels carrers de la població. Novament la relíquia fou el centre en la ballada de sardanes del diumenge de Pasqua, quan s'estrenà la peça titulada *Una Veracreu mil-lenària* composta per Narcís Lagares.

El matí del dissabte 17 de juny va celebrar-se una romeria de Besalú a l'ermi-ta de Sant Prim i Sant Felicià de Maià, construïda en el lloc on segons la llegenda es van aturar a reposar les persones

que portaven les despulles dels esmen-tats màrtirs al monestir de Sant Pere de Besalú. Mentre descansaven, l'aigua va començar a brollar del terra de manera miraculosa i els portadors pogueren cal-mar la seva set. L'acte va culminar amb una missa presidida de nou pel bisbe Pardo. Aquella tarda va tenir lloc una nova conferència a la Sala Gòtica de Besalú, titulada *La Veracreu a Catalunya: llegendes, iconografia i culte* a càrrec del Dr. Manuel Castiñeiras, que va centrar-se en la importància simbòlica d'aquesta relíquia durant l'edat mitjana i la seva rela-ció amb els comtes de Besalú i l'església de Santa Maria.

La darrera xerrada de l'any, *El culte a la Veracreu i altres relíquies a Besalú*, va

anar a càrrec de l'especialista en religiositat popular Joan Arimany el dissabte 18 de novembre i va tractar, entre altres temes, de l'origen, arribada i veneració de relíquies a la vila comtal durant els segles medievals i moderns. Aquell mateix vespre, el bisbe Pardo clausurava els actes del mil·lenari amb una missa a l'església de Sant Pere.

Joan Frigola

President d'Amics de Besalú i el seu Comtat

8È CONCURS DE DIBUIX I PINTURA

Primer premi P3: **Martina Sala i Agustí**

Primer premi P4: **Mireia Hurtós i Prunella**

Primer premi P5: **Marina García i Alsina**

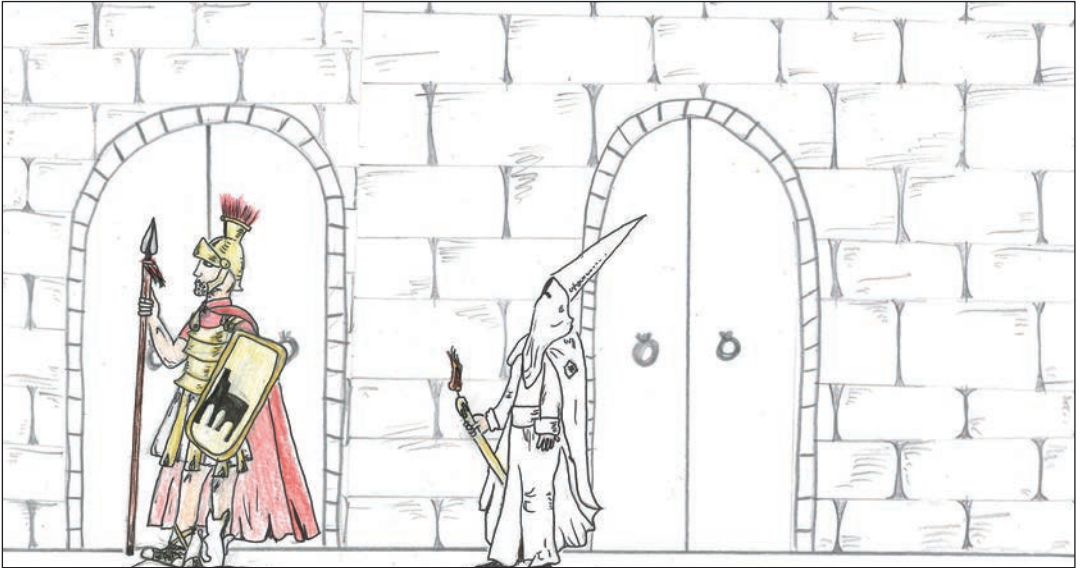
Primer premi Cicle Inicial: **Farmers Pujolar i Busquets**

Primer premi Cicle Mitjà: **Joana Viñolas i Casademont**

Primer premi Cicle Superior: **Maria Vidal i Argelés**

Primer premi Secundària 1r i 2n d'ESO: **Anna Lluch i Garcia**

Primer premi Secundària 3r i 4t d'ESO: **Carina Vilagran i Tubert**

DONACIONS A LA SALA CAPITULAR

En l'arxiu de la Congregació dipositat a la nova Sala Capitular, s'hi poden trobar pergamins únics i d'un altíssim valor sentimental i històric per a la Vila de Besalú, com l'Acta de Fundació de la Congregació de l'any 1699, o bé les Actes de Reunions de la Junta dels Dolors, o també els llibres de Registre de Congregants, entre molts altres documents... tots ells reflex únic de la història de la Vila Comtal en els darrers 300 anys.

Treballs i estudis diversos, programes dels Dolors, gravats, pintures, llibres de contingut religiós i espiritual, fotografies, vídeos... són només una mostra del material que s'hi està dipositant.

Des d'aquestes ratlles, la Junta de la Venerable Congregació vol agrair a tots aquells congregants, particulars i empreses que amb les seves donacions han fet possible la Sala Capitular, alhora que animar a tots els besaluencs a fer noves donacions, col·laborant així en l'ampliació i preservació d'aquest important patrimoni cultural de la nostra Vila Comtal (s'adjunta al final d'aquest document una relació no exhaustiva de donacions a la Sala Capitular durant l'any 2017).

Donació de diversos llibres i articles

Tres llibres religiosos del segle XVIII

RELACIÓ DONACIONS A LA SALA CAPITULAR ANY 2017

LLIBRES

Títol	Donant
"EL MANAIA" DE PRUDENCI BERTRANA	Joaquim Nadal i Ferreras
CD "ARRELS GIRONINES" AMB LA SARDANA "ESTAFERMS"	Jaume Cristau
CONJUNT DE DOCUMENTS VARIS I JOC DE DIFERENTS GOIGS	Narcís Lagares i Corominas
CÒPIA DE DOCUMENT DE LA VERACREU DE BESALÚ (RELÍQUIA DE LA VERACRUZ; IMPRENTA DE TOMÁS CARRERAS) 4 RÈPLIQUES DINERS DE BESALÚ	Josep Gómez i Barri
LLIBRE ADORACIÓ DE LA VERACREU	Josep Lluís Auguet
DONACIÓ ECONÒMICA PAS DE LA VERACREU	Mobles Iglesias
DONACIÓ ECONÒMICA RESTAURACIÓ LLIBRES ANTIFONARIS	Fundació Metalquímia
PIN MIL·LENARI DE LA VERACREU I ELS SEUS MOTLLOS	Joan Balateu i Gelada
DONACIÓ ECONÒMICA SARDANA "ESTAFERMS"	Joan Cabratosa i Pla
PLACA COMMEMORATIVA 600 ANIVERSARI	Confraria "La Sanch" de Perpinyà
PROGRAMES DOLORS ANTICS PÒSTER PILARÍN BAYÉS	Família Cebrián - Campà
ARTICLES VARIS MISAL COMPLETO Y DEVOCIONARIO (ED. BALMES - 1960)	Montserrat del Pozo
PROGRAMES DOLORS ANTICS	Rosa Maria Rovira
TRES LLIBRES RELIGIOSOS DEL SEGLE XVIII	Josep Lluís Auguet

PETICIÓ DE LA JUNTA DELS DOLORS

La Junta de la Venerable Congregació vol demanar i oferir la possibilitat, a tots els besaluencs que ho desitgin, de dipositar a la Sala Capitular tot aquell material relacionat amb la Congregació i la Festa dels Dolors (documents, llibres de contingut espiritual i religiós, fotografies, vídeos, etc.) per tal que sigui preservat en el nou arxiu, assegurant així la seva conservació a llarg termini... però, i sobretot, per deixar-ho com a llegat del nostre temps per a l'estudi, memòria, devoció i goig dels congregants i besaluencs de l'avenir.

NOTÍCIES DE LA VENERABLE CONGREGACIÓ

● Excepcionalment, enguany, i com a motiu de la celebració del Mil·lenari del Bisbat de Besalú i de l'arribada de la Veracreu a casa nostra (1017-2017)... el dissabte 1 d'abril es va fer un interessant seminari sobre el Bisbat de Besalú a la Sala Gòtica de la Cúria Reial "Bisbat de Besalú i la lluita per l'hegemonia de Catalunya". El diumenge dia 2 d'abril es va efectuar l'acte central d'aquest Mil·lenari amb una Processó de la Veracreu acompanyada pels Estaferms, des de Sant Vicenç fins a la Col·legiata de Santa Maria. Una vegada arribats allà, es va celebrar la MISSA SOLEMNE presidida per Monsenyor Francesc Pardo i Artigas, Bisbe de Girona. Va ser un acte festiu, en un dia radiant, un cel ben blau i un munt de besaluencs que es van apropar a Santa Maria per honorar a la seva més preuada relíquia.

La Veracreu, el Bisbe Francesc i els Estaferms a Santa Maria a la Missa del Mil·lenari

● El dia dels Dolors, el poble de Besalú va assistir a l'Ofici Solemne de les 12 del migdia, amb acompanyament d'Orquestra (Orquestra Costa Brava), i oficiat per Monsenyor Francesc Pardo i Artigas, Bisbe de Girona.

● Durant els dies de Quinari, Dolors i Setmana Santa es va poder visitar a l'Església de Sant Vicenç l'exposició del 8è Concurs de Dibuix de la Processó de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, enguany amb el lema "ELS DOLORS i LA VERACREU" que té per finalitat fer viure l'esperit dels Dolors als més petits del poble.

8è Concurs Concurs de Dibuix de la Processó dels Dolors de Besalú

● La Prior 2016, la Sra. Sabina Oliveras i Torres va fer el lliurament del penó al Prior 2017, el Sr. Isidre Vergés i Pou al seu domicili, on el nou Prior va fer un emotiu discurs a tots els besaluencs que s'hi van congreguar. Seguidament, el Secretari, en nom de la Junta de la Congregació, va dirigir unes paraules d'agraïment al nou Prior.

Moment de l'entrega del penó de la Sibineta a l'Isidre

● El dia dels Dolors, just abans de la Processó i com ja ve essent tradició, el Maniple de Manaies i els Estaferms van desfilar pels carrers del poble i van anar a fer una visita a les instal·lacions del CENTRE DE DIA EDAT 3 al barri de Can Ring on els avis allà residents van estar molt contents i agraïts.

● Abans de començar la Processó els Manaies i Estaferms van anar a cercar el Prior. Tot seguit, tot desfilant pels carrers de Besalú, van acabar formats a la Plaça de la Llibertat a on els esperaven el Molt Honorable President Artur Mas, juntament amb les autoritats parroquials, municipals i comarcals, per reconèixer als guanyadors del 8è Concurs de Pintura dels Dolors. També es va fer un reconeixement a Clàudia Batlle i Pont, i Francesc Reig i Saubí del Maniple de Manaies; i també a Maria Solavera i Pons; i a Marc Vaquero i Garrido del Cos d'Estaferms que enguany complien 15 anys de servei a la Congregació.

El MH President Artur Mas amb els guardonats

● En la Processó 2018 es va estrenar una nova marxa dels pifres (Maniple de Manaies) composta pel mestre Josep Cassú i Serra.

Els pifres de Besalú assajant la seva nova melodia

● L'any 2017, a la Processó dels Dolors, que va sortir puntualment i sense incidents a les 9 del vespre de la Plaça de Sant Pere, vam tenir l'honor de ser acompanyats pel Molt Honorable Senyor Artur Mas i Gavaró, President de la Generalitat de Catalunya, i de l'Honorable Conseller de Cultura del Govern de la Generalitat de Catalunya, el Sr. Santi Vila i Vicente que repetia Processó. La Processó va funcionar molt correctament, i molt especialment tot el tema de la coordinació, l'ordre i el silenci. A la Plaça de la Llibertat, el Cor d'Apòstols va cantar, com cada any, la Salve del mestre Calahorra, amb acompanyament de l'Orquestra Costa Brava i seguit per l'Acatu del Cos d'Estaferms.

El MH President Artur Mas a la Processó dels Dolors

● L'any 2017 la Processó dels Dolors va viure un fet excepcional, l'entrada del nou Pas de la Veracreu... un nou Pas de la Veracreu que de ben segur es convertirà en una bonica tradició per les generacions de l'avenir que així podran conèixer, estimar i venerar la seva més preuada relíquia. La Junta agraeix a tots els que han fet possible la construcció d'aquest nou pas i molt especialment a Joan Balateu, Sònia Iglesias, Manel Ramon, Neus Ramon, Rosa Ros, Àngel Sánchez i Mobles Iglesias. A tots ells moltes mercès per un treball excepcional. Els primers portadors de la Veracreu han estat: Joan Balateu i Gelada, Salvador Garcia-Arbós, Martí Guillamet i Comamala, Carme Gamero i Fauró i Cristina Pons i Portas.

El nou Pas de la Veracreu

● Al finalitzar la Processó el Cor d'Apòstols va cantar el Cant del Stabat Mater al presbiteri de Sant Pere. Abans del Comiat, però es va fer entrega d'una Mare de Déu de plom pels seus 15 anys a la processó a: Mireia Juncà i Genové del Grup d'Arregladors; i a Jordi Gran i Umbert; Francesc Grau i Gratacós i Jaume Riu i Roura del Grup d'Apòstols. També a Jordi Boix i Serra dels Portadors del Sant Crist, i a Bibiana Cruz i Balés del Grup dels Jueus.

Seguidament els amics de la Confraria de LA SANCH de Perpinyà, amb motiu del 600 aniversari de celebració de la seva Processó del Divendres Sant, van voler retornar al poble de Besalú el reconeixement que la Venerable Congregació els havia fet l'any 2016 amb l'entrega d'una placa commemorativa dedicada a la nostra Congregació.

Els bons amics de la Confraria LA SANCH de Perpinyà fent-nos entrega de la placa commemorativa

● El dia 15 de setembre, es va celebrar la missa dels Dolors Gloriosos a l'Església de Sant Vicenç, a l'Altar dels Dolors com l'any anterior, oficiada pel Corrector Mossèn Miquel Oliveras. Prèviament a la Missa es va fer el res de la Corona. El Cor Parroquial, dirigit per Narcís Lagares i Corominas, va

fer una magnífica actuació tot oferint als assistents un bon repertori de cançons Marianes amb Cant dels Goigs per finalitzar. La Missa es va oferir en sufragi de tots els congregants difunts.

Els membres de la Confraria de Vilallonga de la Salanca van visitar Besalú per conèixer la nostra Venerable Congregació el prop passat dia 2 d'octubre.

Es va efectuar un Romiatge al Santuari de la Mare de Déu de Núria amb un èxit d'assistència sense precedents, amb més de 100 besaluencs apuntats.

● Durant el mes d'octubre, el Bisbe de Girona, Monsenyor Francesc Pardo va venir a Besalú a inaugurar la nova capella dedicada a la Mare de Déu de Lourdes que s'ha construït als baixos de la rectoria.

● Dels dies 4 a 11 de desembre es va efectuar un Pelegrinatge a Terra Santa organitzat per la Parròquia de Besalú i la Venerable Congregació, conjuntament amb el Sr. Pere Codina-Gironella i l'agència RUTH TRAVEL especialitzada en aquest tipus de viatges. Aquest ha estat un dels projectes estrella de la Congregació per l'any any 2017. La Direcció Espiritual del viatge va anar a càrrec de Mossèn Miquel Oliveras. El viatge va ser un èxit sense precedents en tots els aspectes i les 45 places disponibles es van exhaurir amb molta antelació.

● L'any 2017, la tradicional Quina Nadalenca, ocorreguda el diumenge 17 de desembre, va estar una Quina molt especial doncs, juntament amb el Consell d'Entitats de Besalú, es va fer una QUINA SOLIDÀRIA per tal de recollir fons per la CAIXA DE RESISTÈNCIA que les entitats sobiranistes

catalanes ANC i ÒMNIVM CULTURAL han establert per ajudar als nostres legítims representants injustament empresonats per la Justícia Espanyola.

● Durant l'any 2018 s'han dut a terme les següents operacions de restauració i manteniment:

S'ha dut a terme la restauració de 2 antifonaris i 1 missal antics que es trobaven a la Sagristia de Sant Pere en molt mal estat. Els llibres restaurats han quedat dipositats a la Sala Capitular de la Congregació. També s'han arreglat llums foses de Sant Vicenç; s'han canviat les llums de l'armari de la Veracreu; s'han arreglat altaveus que no funcionaven; s'ha encarregat una neteja de la Veracreu a la restauradora Eulàlia Soler; també s'han invertit 800 € en la construcció d'un nou armari per a la Sagristia del Monestir de Sant Pere per guardar-hi material dels Estaferms, Jueus, així com el Pas de la Veracreu.

Un dels antifonaris restaurats

NOTES IMPORTANTS

- Totes les **persones interessades a entrar de Congregants**, i passar així a formar part d'aquest nostre gran Patrimoni Espiritual que és la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, ho poden comunicar al secretari de la Congregació (Sr. Josep Lagares i Gamero, telèfon: 972 590965). Requisit indispensable per ésser Congregant: haver fet la Primera Comunió.
- Preguem a **tots els qui desitgin contribuir amb el seu donatiu** al sosteniment de la nostra Congregació, que ho facin ingressant els diners al compte número 2100-8113-56-2100233735, de la Caixa de Pensions, o bé que els lliurin a qualsevol membre de la Junta.
- Les funcions es celebraran a l'església de Sant Vicenç.
- La processó sortirà del Monestir de Sant Pere.
- Demanem que durant tota la processó hi hagi SILENCI.
- Demanem que els fotògrafs no es situïn al mig de la processó. Aquests hauran de portar una acreditació oficial de la VCMDDB.
- A les botigues que venen ciris i al cancell de l'església de Sant Pere, hi haurà a disposició de tothom que vulgui assistir a la processó una papallona per a col·locar el ciri, a fi d'evitar, en la mesura que sigui possible, de tacar de cera els carrers per on passarà la desfilada religiosa.
- El llibre *Priors dels Dolors*, el DVD *El dia dels Dolors a Besalú*, el CD *Sons dels Dolors*, i els diferents llibres i articles de la Congregació poden ser adquirits durant tot l'any a l'establiment comercial Mobles Iglesias a la Plaça de la Llibertat.

NOTA MOLT IMPORTANT

- Tots aquells congregants que els fes il·lusió ser Prior dels Dolors de Besalú caldria que fessin arribar la seva petició (oral o escrita) al Secretari de la Venerable Congregació, el Sr. Josep Lagares. La llista de peticions es mantindrà en la més estricta confidencialitat!!

TAULES DE PUNTUACIÓ

MANIPLE DE MANAIES

En actiu en els anys		1970- 2017	2018	Total	
1	Batlle i Auguet	Jesús	47	1	48
2	Lagares i Roset	Jordi	41	1	42
3	Torres i Sánchez	Alex	39	1	40
4	Reixach i Estañol	Carles	33	1	34
5	Luengo i López	Antonio	31	1	32
6	Serra i Regalat	Ricard	29	1	30
7	Batlle i Pont	Stefi	25	1	26
8	Güell i Sánchez	Jacint	24	1	25
9	Grau i Castañer	Joaquim	24	1	25
10	Ferrés i Costa	Joan	24	1	25
11	Genebat i Ribera	Joan	23	1	24
12	Juncà i Ramon	Manel	19	1	20
13	Guillamet i Gala	Martí	19	1	20
14	Vidal i Peracaula	Albert	18	1	19
15	Farcy i Bermejo	Jordi	18	1	19
16	Ginestera i Sarola	Jordi	17	1	18
17	Jarillo i Bonet	Isaac	16	1	17
18	Batlle i Pont	Clàudia	15	1	16
19	Reig i Saubí	Francesc	15	1	16
20	Pla i Planas	Albert	14	1	15
21	Trayer i Puig	Albert	13	1	14
22	Torres i Pleite	Cristina	13	1	14
23	Sucarrats i Masgrau	Roger	13	1	14
24	Carreró i Coromines	Roger	13	1	14
25	Torres i Pleite	Alex	12	1	13
26	Trayer i Puig	Lluís	12	1	13
27	Parés i Figueras	Bernat	11	1	12
28	Quintana i Vilá	Quim	11	1	12
29	Tenas i Mañas	Genís	11	1	12
30	Cortada i Canals	Marc	11	1	12
31	Falgueras i Pla	Sasha	11	1	12
32	Mas i Hormigo	Germán	10	1	11
33	Duran i Abulí	Ferran	10	1	11
34	Pujol i Serra	Josep	9	1	10
35	Guardiola i Ros	Adrià	9	1	10
36	Garcia i Bassols	Pau	9	1	10
37	Torrent i Serra	Roger	9	1	10
38	Parés i Figueras	Guillem	8	1	9
39	Galceran i Surina	Roger	8	1	9
40	Lagares i Mir	Jordi	7	1	8
41	Trill i Iglesias	Pau	7	1	8
42	Carreró i Coromines	Marc	7	1	8
43	Balateu i Riembau	Guifré	6	1	7
44	Frigola i Camps	Genís	6	1	7

45	Serra i Figa	Gerard	5	1	6
46	Estela i Jordà	Martí	5	1	6
47	Juanola i Sánchez	Albert	5	1	6
48	Aracil i López	Maria	4	1	5
49	Xifre i Sala	Júlia	4	1	5
50	Julià i Juanola	Maria	3	1	4
51	Martín i Gratacós	Arnau	3	1	4
52	Tané i Riu	Biel	2	1	3
53	Garcia i Meléndez	Pol	2	1	3
54	Xifre i Sala	Berta	2	1	3
55	Rovira i Balateu	Ferriol	2	1	3
56	Font i Falgàs	Marc	2	1	3
57	Luengo i Cervera	Pau	1	1	2
58	Riera i Bordes	Biel	0	1	1
59	Massanet i Iglesias	Sergi	0	1	1

MANAIES DE RESERVA

		Total anys	
1	Lagares i Gamero	Narcís	38
2	Casellas i Jou	Joaquim	33
3	Ramon i Sánchez	Manel	32
4	Guillamet i Comamala	Martí	32
5	Carreró i Busquets	Pere	32
6	Guardiola i Pijaume	Enric	30
7	Sucarrats i Portella	Miquel	30
8	Juncà i Parés	Lluís	29
9	Carreró i Busquets	Joaquim	29
10	Sánchez i Banal	Pere	29
11	Sala i Brunsó	Xavier	28
12	Lagares i Gamero	Josep	25
13	Balateu i Gelada	Joan	23
14	Sala i Brunsó	Jordi	22
15	Bosch i Juanola	Vicenç	22
16	Balateu i Sarola	Jordi	20
17	Falgarona i Bertran	Jordi	20
18	Pont i Colom	Jaume	20
19	Estela i Roura	Joan	17
20	Juncà i Ramon	Regina	16
21	València i Buixeda	David	16
22	Mas i Serra	Francesc	15
23	Lagares i Palacios	Marc	14
24	Fàbrega i Ramon	Arnau	12
25	Gironell i Gamero	Martí	10
26	Armillas i Guardiola	Nacho	9
27	Lagares i Palacios	Adrià	7
27	Soy i Ferrés	Marc	7
28	Comas i Tubert	Joan	6
30	Puigdemont i Balés	Isaac	6
31	Fàbrega i Ramon	Marina	3

ESTA FERMS

En actiu en els anys		1970- 2017	2018	Total
1	Joan Cabratosa i Pla	38	1	39
2	Àngel Sànchez i Herrerros	34	1	35
3	Jordi Pujolar i Senpau	27	1	28
4	Josep M. Lagares i Roset	25	1	26
5	Xavi Lagares i Puig	24	1	25
6	Jordi Hurtós i Rovira	23	1	24
7	Gerard Portas i Balateu	23	1	24
8	Jordi Vaquero i Garrido	21	1	22
9	Emili Carrasco i Sànchez	20	1	21
10	Joan Frigola i Torrent	18	1	19
11	Maria Solavera i Pons	15	1	16
12	Marc Vaquero i Garrido	15	1	16
13	Eloi Masoliver i Soler	14	1	15
14	David Buch i Perez	12	1	13
15	Jesús Banal i Navarro	13	1	14
16	Jordi Solà i Codony	12	1	13
17	Francesc Solavera i Pons	12	1	13
18	Cora Masmitjà i Roura	12	1	13
19	Jonatan Porras i Córdoba	12	1	13
20	Jessica Mazzioti i Corominas	11	1	12
21	Júlia Masmitjà i Roura	11	1	12
22	Lluís Rubirola i Juncà	10	1	11
23	Joan Molas i Teixidor	10	1	11
24	Adrià Vázquez i Vives	9	1	10
25	Dani Molas i Teixidor	8	1	9
26	Pol Trunyó i Torcal	8	1	9
27	Maria Trunyó i Torcal	6	1	7
28	Lluc Jofre i Pena	6	1	7
29	Oriol Ortega i Torres	6	1	7
30	Adrià Pons i Hurtós	5	1	6
31	Joana Cabratosa i Pons	5	1	6
32	Laia Mas i Moya	5	1	6
33	Joan Ferrés i Barragan	5	1	6
34	Clara Trill i Iglesias	4	1	5
35	Glòria Vázquez i Vives	4	1	5
36	Arnau Linares i Valentí	3	1	4
37	Miquel Cabratosa i Pons	3	1	4
38	Jana Balateu i Riembau	3	1	4
39	Laia Mayolas i Vaquero	2	1	3
40	Andreu Banal i Torres	2	1	3
41	Jana Gussinyer i Cuevas	1	1	2
42	Maria Buch i Torrent	1	1	2
43	Sira Huete i Robles	2	1	3
44	Francesc Font i Falgàs	1	1	2
45	Mireia Dòsil i Bonmatí	21		
46	Teresa Argelés i Pairó	21		
47	Francesc Ferrés i Vergés	29		
48	Jesús Garcia i Gil	20		
49	Pere Ventura i Mas	25		
50	Lola Bassols i Pons			

AMICS PROTECTORS DE LA CONGREGACIÓ

La Junta de la Congregació voldria donar, de nou, les gràcies a totes aquelles persones que ja s'han compromès a donar suport i ajut a la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú en la modalitat d'Amics Protectors, així com a totes aquelles persones devotes de la Mare de Déu dels Dolors, congregants o no, que han col·laborat i continuen col·laborant, any rere any, d'una o altra manera, amb la Congregació.

La Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors és un Terç Orde (orde de seglars) de l'Orde dels Servents de Maria (<http://servidimaria.net>) amb un compromís que va molt més enllà de la tasca d'organitzar cada any el Quinari i la Festivitat dels Dolors. La Venerable Congregació té un compromís ferm envers la comunitat de fidels que representa, tot impulsant les tasques espiritual, d'oració i d'apostolat pròpies de l'Orde dels Servents de Maria; el suport a la Parròquia; les tasques socials i de misericòrdia envers els més desvalguts; i la tasca cultural per tal de donar a conèi-

xer i preservar el patrimoni històric de la Venerable Congregació.

La consecució de tots aquests compromisos no és una tasca fàcil ja que per a dur-los a terme es necessiten tot tipus de recursos (personals, intel·lectuals, econòmics, en espècies, etc...). Part d'aquests recursos tan necessaris, els fan possible els Amics Protectors de la Venerable Congregació, que són totes aquelles persones devotes de la Mare de Déu dels Dolors, congregants o no, que es comprometen a fer periòdicament (una vegada a l'any), i de forma sostinguda en el temps, un donatiu de 15 € a la Congregació.

Les aportacions fetes per tots ells asseguren la preservació de la nostra Festivitat, i permeten l'entrada de recursos addicionals que són un element clau i un suport indispensable perquè la Venerable Congregació pugui seguir duent a terme la seva important Missió.

NOTA IMPORTANT

Totes aquelles persones que vulguin col·laborar amb la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú com a Amic Protector poden omplir el full encartat en aquest programa i entregar-lo a al Tresorer de la Congregació Sr. Martí Guillamet i Comamala, o bé a qualsevol altre membre de la Junta.

Adam i Arboix, Delfina	Corominas i Caritg, Miquel	Gironell i Compte, Alexandre
Alguerri i Teixidor, Lluís	Cortada i Canals, Marc	Gironell i Gamero, Martí
Argelés i Juanola, Josep	Coves i Boix, Ferran	Gòmez i Barri, Josep
Argelés i Pairó, Teresa	Cuevas i Costeja, Llorenç	Gratacós i Fernández, Joan
Armillas i Guardiola, Nacho	Damont i Serra, Josep	Gratacós i Fernández, Margarita
Auguet i Vergés, Lluïsa	Damont i Serra, Maria	Grau i Castanyer, Joaquim
Balateu i Fauró, Joan	De Puig i Maurice, Abel-Narcís	Grèbol i Roura, Joan
Balateu i Gelada, Joan	De Solà Morales i Dou, Faustina	Guardiola i Pijaume, M ^a Dolors
Balateu i Riembau, Guifré	De Solà Morales i Dou, Joaquim	Guardiola i Vallmajor, Teresa
Balateu i Riembau, Jana	Dorca i Colomer, Miquel	Güell i Joan, Josep
Balateu i Sarola, Jordi	Dòsil i Bonmatí, Mireia	Güell i Sanchez, Jacint
Banal i Navarro, Jesús	Duran i Abulí, Ferran	Guillamet i Comamala, Martí
Bartolí i Juanola, Irene	Edat 3 Besalu, S.L.	Guillamet i Gala, Martí
Bassols i Lladó, Ernest	Estarriola i Soler, Josep	Guitart i Palacios, Xavier
Batlle i Auguet, Jesús	Estela i Jordà, Laura	Gussinyer i Cuevas, Adrià
Batlle i Pont, Clàudia	Estela i Jordà, Martí	Heras i Herraiz, Ignaci
Batlle i Pont, Estefania	Estela i Roura, Joan	Hurtós i Costa, Antoni
Boix i Juanola, Jordi	Fàbrega i Ramon, Marina	Hurtós i Planella, Gerard
Bonet i Gussinyer, Dolors	Fàbrega i Ramon, Arnau	Hurtós i Planella, Mireia
Bosch i Balateu, M ^a Rosa	Falgarona i Bertran, Jordi	Hurtós i Rovira, Jordi
Bosch i Juanola, Vicenç	Falgueras i Pla, Sasha	Iglesias i Campaña, Sonia
Brugué i Canal, Francesc	Farcy i Bermejo, Jordi	Jarillo i Bonet, Isaac
Brunzel i Casals, Àngel	Farrés i Bartolí, Nati	Jordà i Ayats, Montse
Brunzel i Casals, David	Fernández i Brugués, Manel	Jordà i Mas, Anna
Brunzel i Jordà, Mireia	Ferrando i Ferrando, Xavier	Jordà i Sala, Isabel
Buch i Castañer, Miquel	Ferrés i Barragan, Joan	Jordà i Segura, Jordi
Cabratosa i Pla, Joan	Ferrés i Costa, Joan	José i González, Felipa
Cabratosa i Pons, Joana	Ferrés i Soler, Jan	Jou i Sala, Maria Lluïsa
Cabratosa i Pons, Miquel	Ferrés i Vergés, Francesc	Jou i Ventura, Josep Francesc
Campà i Fortich, Anna Maria	Font i Falgàs, Francesc	Juanola i Argente, Imma
Capdevila i Bassols, Carmina	Font i Falgàs, Marc	Juanola i Juncà, Vicenç
Caritg i Mont, Miquel	Font i Falgàs, Paula	Juanola i Quintana, Albert
Carrasco i Sánchez, Emili	Freixa i Darne, M ^a Àngels	Juanola i Sánchez, Albert
Carreró i Busquets, Joaquim	Frigola i Buixeda, Cèlia	Juncà i Gratacós, Ramon
Carreró i Busquets, Pere	Frigola i Coromina, Joaquim	Juncà i Parés, Jordi
Carreró i Corominas, Marc	Frigola i Torrent, Joan	Juncà i Parés, Lluís
Carreró i Corominas, Roger	Frigola i Torrent, Núria	Juncà i Ramon, Manel
Casals i Pardo, David	Galceran i Surina, Roger	Juncà i Ramon, Regina
Casellas i Jou, Quim	Gamero i Fauró, Anna M ^a	Lagares i Corominas, Narcís
Casellas i Mó , Guiu	Gamero i Fauró, Josep	Lagares i Gamero, Josep
Castillo i Tarrés, Eric	Garcia-Arbós, Salvador	Lagares i Gamero, Narcís
Castillo i Tarrés, Oriol	Garcia i Bassols, Pau	Lagares i Mir, Jordi
Clarà i Vallès, Tura	Genebat i Ribera, Joan	Lagares i Mir, Maria
Comas i Tubert, Joan	Ginestera i Cargol, Pere	Lagares i Palacios, Adrià
Corominas i Buixeda, Maria	Ginestera i Sarola, Jordi	Lagares i Palacios, Marc

Lagares i Profitós, Mònica	Profitós i Alós, Montserrat	Serrat i Farrés, Anna
Lagares i Puig, Jordi	Prujà i Bach, Joaquina	Serrat i Farrés, Núria
Lagares i Puig, Lluís	Prujà i Masmitjà, Benita	Serrat i Fauró, Pilar
Lagares i Puig, Xevi	Prujà i Privat, Margarita	Serrat i Pumarola, Antoni
Lagares i Roset, Jordi	Puig i Rigau, Núria	Serrat i Vila, Jordi
Lagares i Roset, Josep M ^a	Puigdemont i Balés, Isaac	Solà i Codony, Jordi
Luengo i Cervera, Pau	Pujol i Serra, Josep	Solavera i Pons, Francesc
Luengo i López, Antonio	Pujolar i Senpau, Jordi	Solavera i Pons, Maria
Mas i Casadevall, Elisa	Quera i Hurtós, Pere	Soler i Puig, Eulàlia
Mas i Hormigo, Germán	Quintana i Gratacós, M ^a Teresa	Sucarrats i Masgrau, Roger
Mas i Serra, Francesc	Quintana i Gratacós, Rafel	Sucarrats i Portella, Miquel
Masllorens i Serrat, M ^a Eugenia	Quintana i Vilà, Joaquim	Tarrés i Guardiola, Jaume
Masó i Bové, Joan	Ramon i Ros, Neus	Tarrés i Hinojosa, Aran
Masoliver i Soler, Eloi	Ramon i Ros, Rosa	Tarrés i Prujà, Carme
Massanet i Iglésias, Lara	Ramon i Sanchez, Manel	Tarrés i Pruja, Dolors
Massanet i Iglésias, Sergi	Regalat i Arroyo, Miquel	Tenas i Mañas, Genís
Mir i Porcell, Marta	Reig i Corominas, Felisa	Torcal i Escruela, Meritxell
Molas i Teixidor, Daniel	Reig i Saubí, Francesc	Torras i Batlle, Oleguer
Molas i Teixidor, Joan	Reixach i Estañol, Carles	Torrent i Bach, Lluís
Moncanut i Frigola, Joaquim	Reixach i Estañol, Nora	Torrent i Serra, Paula
Monell i Prujà, Maria	Ribugent i Güell, Josefa	Torrent i Serra, Roger
Navarro i Navarro, Dolors	Ricart i Casadell, Maria	Torres i González, Josep M ^a
Oliveras i Prujà, Sara	Roca i Garcia, Xavier	Torres i Pleite, Alexandre
Oliveras i Surroca, Narcís	Roldan i Rojas, Pere	Torres i Pleite, Cristina
Oliveras i Torres, Sabina	Ros i Pararols, Joan	Torres i Sánchez, Alexandre
Oller i Adam, Ramon	Ros i Pararols, Rosa	Trayter i Puig, Albert
Pairó i Moradell, Núria	Roset i Balateu, Jordi	Trayter i Puig, Lluís
Palacios i Gordillo, Rosa M ^a	Roset i Pagès, Dolors	Trill i Iglésias, Clara
Parés i Figueres, Bernat	Roura i Demiquels, Carmelita	Trill i Iglésias, Pau
Parés i Figueres, Guillem	Roura i Juan, Jaume	Truñó i Lagares, Xavier
Pastoret i Casellas, Manel	Rovira i Prujà, M ^a Rosa	Truñó i Torcal, Maria
Pastoret i Iglésias, Joan	Rubert i Fauró, Lluís	Truñó i Torcal, Pol
Pigem i Tarradas, M ^a Teresa	Rubio i Roca, Carmen	València i Buixeda, David
Pla i Gratacós, Eva	Rubirola i Juncà, Lluís	Vaquero i Garrido, Marc
Pla i Gratacós, Lluís	Sala i Brunso, Francesc Xavier	Ventura i Mas, Pere
Pla i Planas, Albert	Sala i Brunso, Jordi	Ventura i Teixidor, Francesc
Pleite i Titos, Guadalupe	Sala i Planas, Rosa	Vergés i Cruz, Natàlia
Pont i Buixeda, Fina	Sala i Tubert, Lluís	Vidal i Peracaula, Albert
Pont i Colom, Jaume	Sánchez i Banal, Pere	Vila i Cornellà, Imma
Porras i Còrdova, Jonathan	Sánchez i Herrero, Àngel	Vila i Cornellà, Marta
Portas i Arbusà, Montse	Sau i Malé, Maria	
Portas i Balateu, Gerard	Serra i Falgarona, Irene	
Portas i Brunso, Carme	Serra i Figa, Gemma	
Portas i Brunso, Lola	Serra i Figa, Gerard	
Prat i Pujeu, Maria	Serra i Regalat, Ricard	

CONGREGACION

ROSARIO

MARIA

DOLOR

MS

MS

ESTAT DE COMPTES

PAGAMENTS	
FACTURA 6TEMS	48,40
CASC JUEUS	95,00
CAIXES DE SABATES	92,00
LLUM 2016 SALA CAPITALAR	11,60
VESTITS PORTADORS VERACREU	498,75
NETEJA SALA CAPITALAR	16,50
LLUMS SANT VICENÇ	273,00
AGULLES DELS DOLORS	294,00
CONCURS DE DIBUIX	78,60
CIRIS	52,20
ROBA BANDERES I CARRO	620,00
MARE DE DEUS DE PLOM	360,00
NETEJA SALA SANT PERE	20,00
PREDICADORS	428,60
ESPARDENYES ESTAFERMS	60,00
JARDINERES VERACREU	16,85
NETEJA SALA SANT PERE	12,00
IMPREMTA AUBERT	3.298,46
RESTAURANT CAN QUEI	290,50
CONST. CARRO VERACREU	313,07
NETEJA SALA CAPITALAR	24,00
FACTURA QUINTANA-PRAT	363,21
CONST. CARRO VERACREU	1.366,00
FACTURA GNA	198,11
ORQUESTRA	2.200,00
CONCURS DIBUIX	54,00
BUGADERIA	36,00
CONCURS DIBUIX	34,11
FACTURA FLORS	700,00
PASTISSERIA SURROCA	441,00
SUPERMERCATS CONDIS	202,86
FLECA DESCAMPS	594,00
FONDA SIQUÉS	182,00
NETEJA VERACREU	350,00
FACTURA GNA	139,94
NETEJA SALA CAPITALAR	24,00
FACTURA GNA	139,94
NETEJA SALA CAPITALAR	18,00
FACTURA ARMARIS S. PERE	856,88
FACTURA PINTURA	149,40
CONCURS DIBUIX	101,75
NETEJA SALA CAPITALAR	15,00
REPARACIÓ CASCOS JUEUS	605,00
NETEJA CALZE	70,00
FACTURA JOAN BOSCH	130,00
SEGELLS ENVIAMENT CORREU	238,00
PAGO DIRECTOR ORQUESTRA	300,00
REPARTIMENT PROGRAMES	100,00
COMISSIONS BBVA	155,55
COMISSIONS LA CAIXA	60,00
COMISSIONS BCO. POPULAR	52,00

COBRAMENTS	
SALDO ANTERIOR	11.754,76
DONATIU M.DOLORS JUANOLA	20,00
DONATIU M.COLOMER GORGOLL	50,00
DONATIU D.R.	100,00
DONATIU FLORS MARE DE DÉU	120,00
AJUNTAMENT DE BESALÚ	100,00
GESTORIA BASSOLS	50,00
BANCO BILBAO VIZCAYA	50,00
BON AREA-FRIGO FRESC	50,00
FALGARONA, S.L.	50,00
CASA ZAFONT	50,00
FAMÍLIA GRATACÓS-ORTIZ	50,00
CARROCERIES ESMI, SLU	50,00
IMMA GAYOLÀ	50,00
MOTOS BESALÚ	50,00
CONSTRUCCIONS GUARDIOLA	50,00
PLANXISTERIA BESALÚ	50,00
FLECA DESCAMPS	50,00
EURONICS-JOSEP ESTARRIOLA	50,00
FAMÍLIA FONT	50,00
J. JUANOLA, S.L.	50,00
MAS VENTURA, S.L.	50,00
MOBLES I DEC. IGLESIAS	50,00
RENAULT-RAFEL SOLÀ	50,00
BAR-REST. CÚRIA REIAL	50,00
BALDIRI PUJADES	50,00
TALLER L. SANZ, S.A.	50,00
INSTALACIONES X. PORTAS	50,00
AGRO BOSCH- DE TOT BOSCH	50,00
S. VILARRASA, S.A.	50,00
MECANITZATS J. VENTURA SL	50,00
VICENÇ RIU I TEIXIDOR	50,00
BOBINATS FRIGOLA, S.L.	50,00
ALGIS	50,00
FAMÍLIA ROS - JUANOLA	50,00
QUINTANA PRAT, S.L.	50,00
DONATIU FAUSTINA DE SOLÀ-MORALES	200,00
DONATIU JOAN GRÈBOL	50,00
DONATIU DEVOTA	15,00
DONATIU DOLORS SUBIRÓS	50,00
DONATIU JÚLIA MARTÍNEZ	30,00
DONATIU MÁRQUEZ - ROCA	30,00
DONATIU DOLORS	15,00
DONATIU LAMPADARI	441,00
DONATIU J. BURGAS	60,00
DONATIU LAMPADARIUM	367,00
DONATIU SIVINETA OLIVERAS	100,00
DONATIU V.P.S.	3.000,00

Total Cobraments

26.067,83 €

Total Pagaments

16.780,28 €

SALDO ACTUAL

9.287,55 €

DONATIU T.O.	50,00
DONATIU LLUÏSA OLIVERAS	15,00
JOAN TRULLS S.L.	50,00
ESTACIÓ SERVEI SERINYÀ	50,00
TALLERS LLAM, S.L.	50,00
AUTO ELECTRIC BESALÚ, SL	50,00
PLANA-HURTÓS "Enginyers"	50,00
BESALÚ GESTIÓ "Mercè Pont"	50,00
SIBI.CAT	50,00
QueRoba	50,00
FARMÀCIA GRATACÓS	50,00
MIQWAHS A&A, S.L.	50,00
EL CELLER DE BESALÚ	50,00
BAR REST. CAN QUEI	50,00
FLORS JORDI-BESALÚ	50,00
SUPERMERCAT LA MASIA	50,00
ALBERT AUMATELL	50,00
SUPERMERCAT J. VIDAL	50,00
FUNDACIÓ METALQUIMIA	50,00
VENDA AGULLES/MARE DE DÉU	466,00
PASTISSERIA SURROCA	50,00
GERMÁN "Perruquers"	50,00
FONDA SIQUÉS/TALLAFERRO	50,00
PARRÒQUIA "Veracreu"	90,00
FAMÍLIA DEVOTA "Veracreu"	90,00
AJUNTAMENT "Veracreu"	85,00
DONATIU M. TERESA PRIETO	30,00
DONATIU LAMPADARI	272,50
DONATIU LAMPADARI	403,50
DONATIU M. CARMEN LESAN	50,00
DONATIU LAMPADARIU	594,50
DONATIU M. S.I "Flors"	100,00
DONATIU BALATEU - RUBIO	30,00
DONATIU P.F.	50,00
DONATIU FAMÍLIA M.L.M.	50,00
FIGURES DE PLOM	20,00
DONATIU JOAN BOSCH	130,00
DONATIU D'UNA EMPRESA	238,00
DONATIU CASSÚ	300,00
DONATIU M.J. / L.A.	100,00
AMICS PROTECTORS	3.900,57

RELACIÓ DE COL·LABORADORS

COL·LABORADORS QUE HAN FET POSSIBLE AQUEST PROGRAMA

Ajuntament de Besalú	Degisa Estarriola	Estació Servei Serinyà
Gestoria Bassols	Família Font	Tallers Mecanitzats Llam, S.L.
Fundació Metalquímia	J. Juanola, S.L.	Auto Elèctric Besalú, S.L.
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	Mas Ventura, S.L.	Plana-Hurtós "Enginyers SLP"
Bon Àrea	Mobles i Decoració Iglesias	Fonda Siqués
Família Ros- Juanola	Pastisseria Surroca	Hotel Comte Tallaferro
Bar- Restaurant Can Quei	Renault- Rafael Solà	Besalú Gestió- M ^o Mercè Pont
Bobinats Frigola, S.L.	Instal·lacions Quintana Prat, S.L.	Sibi.cat
Falgarona, S.L.	Restaurant Santuari M.D. del Mont	+QueRoba
Casa Zafont	Família Baldiri Pujades	Farmàcia Gratacós
Família Gratacós-Ortiz	Tallers L. Sanz, S.A.	La porta petita de Sant Vicenç
Carroceries Esmi, S.L.U.	Instal·lacions X. Portas	Miqwahs A&A, S.L.
Germán Perruquers (Banyoles)	Agro Bosch- De tot Bosch	El Celler de Besalú
Motos Besalú	Supermercat J.Vidal	Fustes Cortada - Domènech
Construccions Guardiola, S.L.	S. Vilarrasa, S.A.	Intec - Instal·lacions Tècniques i Sol S.L.L
Planxisteria Besalú, SC	Mecanitzats J. Ventura, S.L.	Passos - Calçats i complements
Fleca Descamps	Vicenç Riu i Teixidor	Besalú Motor - Jordi Ruvira Prada
Algiss	Joan Trulls, S.L.	

ALTRES COL·LABORADORS

Ajuntament de Besalú	Metalquímia, S.A.U.	Família De Solà-Morales
Fonda Siqués	Valèria "Moda"	Tallers L.Sanz, S.A.